Lodzer Tageblat № 233

Opłata pocztowa uiszcz. ryczałtem

פרייז 15 גר. (פוילע לאטריע=טאבלע)

הײנט 6 זײטען

לאדזשער טאגעבלאט

רעדאקציע און אדמיניסטראציע: פּיעטריקאווער 16. טעלעפאנען פון: רעדאקציע 100-57, פון אדמיניסטראציע 100-47

מיטוואך, ה׳ תשרי תרצ״ג | 5 października 1932 | 25-טער יאהרגאנג

קאנפערענץ צווישען העריא און סימאן אין פאריז

וועגען דער ווייטערדיגער טאקטיק אין דער ענטוואפנונגס-פראגע

לאנדאן, (ספּ.) די לאנדאנער פּרעסע גיט צו א גרויסע בעדייטונג דער היינטיגער קאנפערענץ צווישען סימאן און העריא אין פּאריז. דערביי מאכט ער אויפמערקזאם, אז פאר׳ן אפּפאָרען פון לאנדאן האט סימאן געהאט א לענגערע געשפרעך מיט הענדערסאן דעלעגאט דיזעלבע ... און העריא, ווידער, האט א לענגערע צייט קאנפערירט מיט׳ן ענגלישען אמבאסאדאר אין פּאריז, לארד טירעל. אין לאנדאן שטעלט מען פעסט, אז די היינטיגע קאנפערענץ פון בײדע מלוכה-מענער וועט קלאר מאכען די לאגע פּונקט ווי דער ווייטערדיגער טאקטיק פון די גרויס-מלוכות לגבי די דייטשע גלייכ-בערעכטיגונגס-פאדערונגען און דער ענטוואפנונגס-פראגע און בכלל דעם לאקאַרנאָ-פּאקט.

דייטשע פּרעסע וועגען פּוילישען נצחון אין גענף

בערלין, (ספּ.) די דייטשע פּרעסע קאמענטירט די וואהל פון פּוילען. אין משעכאסלאוואקיי איז ראט פון פעלקער-בונד אלס א סימן, אז די השפּעה פון פראנקרייך אין פעלקער-בונד פארשטארקט זיך. דער „פארווערטס" שרייבט אינטער, אז נאך קיינמאל האט פּוילען בעקומען אזוי פיל שטימען און שרייבט עס צו די „גרויסע סימפּאטיעס וואס די אויסגעזעגטע דייטשע רעגירונג האט זיך ערווארבען". דער ווידערוואהל פון פּוילען ווייזט אויף דער גרויסער איזאָלאַציע פון דייטשלאנד אין דער וועלט.

פאר חיכטיגע געשעהענישען אין פראנקרייך

פּאריז, (ספּ.) אין די פּארלאמענטארישע קרייזען גיט מען צו א גרויסע בעדייטונג די אינערליכע פראנצויזישע פּאליטישע געשעהענישען, וואס ווערען אין די נאהענטסטע וואכען פארקומען אין פראנקרייך.

דעם 16. ה. ח. קומען פאר וואהלען צום פראנצויזישען סענאט. און אין 2 וואכען שפּעטער וועט אין טולוזא געעפענט דער קאנגרעס פון ראדיקאל-סאציאלער פּארטיי. די רעגירונג וועט זיין רעפּרעזענטירט דורך פּרעמיער העריא, וועלכער איז, ווי בעוואוסט, פאר-זיצענדער פון אויספיהרונגס-קאמיטעט פון דער פּארטיי. העריא וועט זיין טי-ליזא האלטען א גרויסע פּאליטישע רעדע. ליט קורסירענדע קלאנגען וועט העריא פערלאנגען פון זיינע פּארטיי-מיטגלידער קלאר און אויספיהרליך זיך ארויסצוזאגען וועגען פּראגראם פון דער רעגירונגס-אקציע וואס ער וועט זיי פארשטעלען.

ערשט דאן ווי ער וועט בעקומען א הסכמה פון דער פּארטיי, האט העריא בדעה אדורכצופיהרען אין פּארלאמענטארישען קלוב פון די סאציאל-ראדיקאלען אנ׳אײנהייטליכע שטעלונג בנוגע די וויכטיגסטע פּראבלעמען פון דער לעצטער צייט. דערנאכער לאזט זיך אין די פּאליטישע קרייזען מערקען א טענדענץ צוזאמענצורופען די פּארלאמענט-סעסיע נישט ווי מען האט פריהער גע-רעכענט דעם 8. נאוועמבער נאר ערשט דעם 15-טע נאוועמבער. די אנהענגער פון אפּלייגען די פּארלאמענט-סעסיע נעמען אייך אין בעטראכט דעם פאקט, וואס דעם 11. נאוועמבער פאלט אויס דער יום-טוב פון וואפענשטילשטאנד.

די ערד-ציטערנישען אין גריכענלאנד

כסדר׳דיגע נייע חורבנות און צענדליגער טויטע

וויען, (ספּ.) פון אטען מעלדעט מען אז אויף די שטחים, וואו עס איז פאר-געקומען די ערד-ציטערניש, האט מען היינט ווידער געפיהלט נייע 5 אונטער-ערדישע שטויסען, פון וועלכע 2 זיינען געווען אויסערגעוועהנליך שטארקע. א רייה הייזער זיינען פערניכטעט געווארען. קיין מענשען-קרבנות האט מען הערווייל נישט נאטירט.

אין סערעס זיינען אלע רעגירונגס-בנינים ווי אויך די שולען פּוילשטענדיג פערניכטעט. די בעלגראדער צייטונג „פּראווּדא" מעלדעט פון סאלאניקי, אז די ערד-ציטערניש אין מאקעדאניען האט אנגענומען אנ׳אויסערגעוועהנליכע פערגרויסערונג. אין די רובא-גרויבענס אין סטראטאָניקי זיינען א רייה שאכטען איינגעפאלען. ביז איצט האט מען ארויס-געצויגען 4 טויטע קערפּער׳ס פון בערג-ארבייטער. מען רעכענט, אז די צאהל קרבנות איז פיל גרעסער, ווייל פיל בערג-ארבייטער זיינען אויך אפּגעשניטען פון דער וועלט אין די פערשיטע גרו-בענס. דער ים-ברעג האט זיך אפּגערוקט און האט איצט אונגאנצען אנ׳אנדערע אויסזעהן. די קליינע אינזעל אנאגיאני, אויף וועלכער עס האבען געוואוינט 250 פאמיליעס, איז אינגאנצען איינגעשלונ-גען געווארען דורך די ים-פאלעס.

דער פּוילישער פליה ווארשא — באגדאד

ווארשא, (מעלעפ.) דא איז אנגע-קומען א ידיעה, אז דער קאפּיטאן קאר-פּאזיצקי האט זיך היינט אראפּגעלאזען אין אלעפּא

ZNAK OCHR

FABRYKA SUKNA JÓZEF FRÄNKEL BIELSKO DEKATYZOWANY

JÓZEF FRÄNKEL, BIELSKO

FABRYKA SUKNA

עמפּפעהלט דער ג׳ קונדשאפט צום הערבסט- און ווינטער-סעזאן דעם גרעסטען אויסוואהל פון איהרע פיינסטע אויסארבייטונגען פון **קאמגארן** אין די שענסטע מוסטערן און פארבען, אזוי-גוט **מאדע- ווי גלאטע ווארען** אין איהר אייגענער פאבריקס-לאגע

אין לאדז, פּיעטריקאווער 27 פראנט. 1. שטאק טעל. 192-28

ווי אויך ביי איהרע ג׳ אפּנעמער. די ג׳ קונדשאפט ווערט געבעטען אכטונג געבען אויף אונזער פּאטענטירטע שוצמארקע, וואס גאראנטירט פאר די פיינסטע בילעצער סחורות.

אריגינעלע פא ריקס-פרייזען.

ניייעס! ניייעס!

צו וואס זאלט איהר **שיך** זוכען ביליגע, צו ביליגע פרייזען, ווען אין דער פירמע

א. אגורעק, לאדז

ul. ZAWADZKA 11

בעקומט איהר טייערע שיך צו ביליגע פרייזען

גערענקט דעם אדרעס: A. OGOREK, ŁÓDŹ, ZAWADZKA 11

יום כפור אין בית תפלה פון „פילהארמאניע" נארוטאוויטשא 20

טויזענדער מתפללים זענען בעגייסטערט געווארע פון די הארציגע תפלות פון בערימטען ביאליסטאקער אובער-קאנטאר

ר׳ מאיר פּאדראבינעק

ראש השנה אין בית תפלה פון „פילהארמאניע".

כדי צו געבען דעם תענוג די אנדערע, וועלכע האבען נאך נישט געהאט די מעגליכקייט צו הערען דעם וואונדערבארען חזן, האט דער בית-תפלה-קאמיטעט בעשלאסען צו צושטעלען נאך אייניגע צעהנדליג שטעהלען אויף יום כפור.

בילעטען צו בעקומען אין קאסע פון פילהארמאניע טעגליך פון 10 פריה ביז 8 אוו., זונטאג ערוי״כ פון 8 פריה ביז 3 נ.מ.

בעמערקונג: צוליב דעם וואס אהן בילעטען וועט קיינער נישט אריינגעלאזט ווערען, ווערט דאס פובליקום געבעטען בעצייטענס זיך צו בעזארגען מיט בילעטען. אויך ווערט געבעטען צו כל נדרי נישט מיטברענגען קיין קליינע קינדער.

Dr. med. M. Taubenhaus

ספּעצ. פאר אקושער און פרויען קראנק, זגערזשער 11 טעל. 246-09 נעמט אן פון 1-3 און פון 5-8 נאכמ.

אתרוגים מובחרים

לולבים והדסים

פון דער ערשטער קוועלע איז שיין צו בעקומען ביי

„AGRUMARIA" Sp. z ogr odp

Łódź, ul. Kościelna 1, tel. 133-33

ארץ-ישראל׳דיגע אתרוגים

מובחרים לולבים וגם הדסים כל הקודם זוכה!

שיין צו בעקומען אין „תוצרת ארץ ישראל" (א״י-געוועלב) שרודמיעסקא 1, טעל. 193-42

אתרוגים

מובחרים מארץ-ישראל

אויף הורט און דעטייל

צו בעקומען זשעראמסקיעגא 53. וואוינונג 1.

Dr. med.

E. REICHER

ספּעצ. פאר מענער-שוואכע קינדערלאזיגקייט בעהאנדלונג און סעקסועלע בעראטונג פּאלודניאווא 28. טעלעפאן 210-93. נעמט אהן טעגליך פון 5—8 אווענד. זונטאג פון 9—1 מיטאג.

מאש׳ן-מצות

ווערט געבאקען אלע טאג פרישע און דינע

ווי אויך מצה-מעהל, אייער-פערפל און סוכארקעס לויט קארלסבאדער סיסטעם.

מיר עמפּפעהלען צו יעדער צייט אונזערע גוט בעקאנטע און אלערליי פרישע געבעקסען פון אונזער איבערהאָל-בעוואוסטער צוקערניע

נ. וויינבערג

38 פּיעטריקאווער 38 טעל. 143-82

דעם ה׳ פרעזעס

ב. א. גליקסמאן און פאמיליע

דאנקען מיר פאר דעם וואונש, וואס ער האט אונז צוגעשיקט אין דעם נייעם עס-זאל. גלייכ-צייטיג ווינשען מיר דעם חשוב׳ן פרעזעס און פאמיליע, ווי אויך דער גאנצער פערוואלטונג און אלע אנגעשטעלטע א גמר חתימה טובה

די פרויען פון בית מחסה לזקנים

Zachęta

היינט און ווייטערע טעג! צו דער עפענונג פון סעזאן. א טראגעדיע וואס ערוועקט צום לאכען, א דראמע פון וועלכער מען וויינט נישט א. נ.

די ליכט פון דער גרויסער שטאט

א פילם אויף וועלכען ס׳ווארטען מיליאנען מענשען

הויפּט ראל **Charli Chaplin**

נאהענטסטער פּראגראם: שאכט „L 23"

אנהויב פון די סעאנסען: 4 נאכמיטאג, שבת, זונטאג און חגא 12 מיטאג.

מארגען דאנערשטאג, ה׳ תשרי צו דער ערשטער יאהרצייט נאך מיין טייערען מאן, אונזער אונפערגעסענעם פאטער, שוויגער-פאטער און גרויס-פאטער

נ״ע

יעקב גליקסבערג

וועט אפּגעריכט ווערען א הזכרה 10 א זייגער פריה אין מושב-זקנים און 12 א זייגער וועט געשטעלט ווערען א מצבה אויפ׳ן בית החיים, צו וואס עס ווערען איינגעלאדען אלע קרובים, פריינד און בעקאנטע.

די מיטטרויערנדע פאמיליע

הזכרה

נאך דעם בערימטען פּראפעסאר וויזענבערג

דאנערשטאג דעם 6/10 11 א זייגער פריה ווערט אפּגעריכט א הזכרה, נאך דעם אונפערגעסענעם אונז אלע בעליעבטען פּראפעסאר

ה׳ ירמיהו וויזענבערג

אין דער סינאגאגע פון ה׳ יאראטשיוסקי פּאמארסקא 48/46 גוטע פריינד שילער, און פערוואנדטע ווערען געבעטען פּינקטליך צו קומען.

די מיטטרויערנדע פאמיליע

שטורמישע סצענעס אויף אַ קאָנפערענץ פון ב.ב.

ווירטשאַפטליכע גרופּע פאָדערט צו רעדוצירען די פּרייזען פון אַלע קאַרטעל-אַרטיקלען, רעדוצירען די פּרייזען פון זאַלץ, זאַפּאַלקעס, נאַפט און אַנדערע. — ווידערשטאַנד פון דער קאַרטעל-גרופּע

וואַרשאַ, (טעל.) הינטער דעם פאָרזיץ פון פּ־עמיער פון ב.ב. פּוזקאָווניס סלאָוועק, איז הײַנט פאָרגעקומען אַ קאָנפערענץ וועגען דער נאָהענטסטער ווירטשאַפטליכער פּאָליטיק. אין דער קאָנפערענץ האָבען זיך באַטייליגט, אַנוגע צאָהלרײַכע געזאַמטע אין סענאַטאָרען. עס זענען אַרויסגערוקט געוואָרען אַ גאַנצע רייהע פאָדערונגען, וואָס זענען פאָר צו רעדוצירען די פּרייזען פון אַלע אינדוסטריעלע = אַרטיקלען. דערבײַ איז שאַרף קריטיקירט געוואָרען די בויז אויזשוגע קאַרטעל = פּאָליטיק פון שטעפּע פּרייזען אין דער צײַט ווען אַלע אַרטיקלען ווענען אין דער לעצטער צײַט געפאַלען אין פּיינו. בײַ דער דאָזיגער געלעגענהייט איז געקומען צו אַ שאַרפען וואָרט־אויסטויש צווישען דער אזוי גענאַנטער ווירטשאַפטליכער גרופּע און דער קאַרטעל-גרופּע.

די זיצונג האָט געמראָגען אַ שטורמישען כאַראַקטער. די רעדנער האָבען אינטערעגעשטראָכען דעם פאַקט, וואָס אויך די מלוכה-מאָנאָפּאָלען האָבען דעמזינעם די פּרייזען בין 20 פּראָצענט. דער פּרייז פון צוקער און בילינער גוי־וואָרען. עס דאַרף דעריבער אויך רעדוצירט ווערען די פּרייזען פון זאַלץ, נאַפט, זאַפּאַלקעס און אַנדערע אַרטיקלען.

די שטרייק-אַקציע אין דײַטשלאַנד פערברייטערט זיך; קאָמוניקאַציע-שטרייק אין האַמבורג

דער שטרייק-מצב אין דײַטשלאַנד

בערלין, (סם.) דער שטרייק פון די טראַמוויעז, אויטאָבוסען און אונטער ערד-באַהן אין האַמבורג דויערט ווייטער. אויך אין בערלין דראָהט אַ נייער שטרייק. ווען די דירעקציע פון די שטעטישע קאָמוניקאַציע-מיטלען וועט אַדורכפיהרען אַ לוין-רעדוקציע. די אַנגע שטעלטע האָבען גערופען אַ פאַרזאַמלונג, אויף וועלכער עס וועט אַרומגע רעדט ווערען די פראַגע פון אַנ'אויפנעמען שטרייק. נעכטען האָבען פאַרשטרייקט די אַרבייטער פון דער גרויסער בערלינער מעטאַל-פאַבריק סמע נענס אין ראַלע.

אויך פון דער פּראָווינץ מעלדעט מען וועגען אויסברוך פון נייע שטרייקען, צווישען אַנדערע דער זאַקסישער מעקסטיל-אינדוסטריע, אין 6 בוי-פאַבריקען אין [illegible] א. אנד. פון מאַגדעבורגער פּרייזען מעלדעט מען, אַז דער [illegible] [illegible] האָט איצט בריה

צ. אינטערווענירען און צוזאַמענרופען אַן אַלגעמיינע קאָנפערענץ פון אַרבעטס געבער און אַרבעטנעמער. עס הערשט די איבערצייגונג, אַז די שטרייק-לאַגע האָט זיך בין דער לעצטער מינוט נאָך ניישט פאַרשאַרפט. דער דײַטשער קאַפּי טאַל האָט זיך שוין אויף דער פּרעטאָג'ס דיגער זיצונג פאָרגעמעלט מיט דער שטרייק-פראַגע און בעשלאָסען צו וואַרטען אויף דער ווײַטערדיגער ענטוויקלונג פון די פאַרפאַלען. אַ ספּעציעלע פאַר אָרדנונג גענען די שטרייקען ווערט פאַר אויסגעזעהן אויסשליסליך אויפ'ן פאַל, ווען די שטרייק-לאַגע וועט זיך פאַר שאַרפען.

פון דער פּראָווינץ זענען אָנגעקומען ידיעות, אַז אייניגע קלענערע שטרייקען זענען ליקווידירט געוואָרען. צו דער אַר בייט זענען אויך צוגעטרעטען די אַנגע שטעלטע פון שערל-פערלאַג.

[illegible]'ס 85-יעהריגער געבורטס-טאָג

דער אַלטיטשעכער פּרעזידענט נעהמט צו בלומען און אַ גליק-וואונש פון אַ קליין מיידעלע צו זיין 85-טען געבורטס-טאָג.

דער צווייטער פינף-יאָהר-פּלאַן פאַר בירא-בידזשאַן

מאָסקווא (י.ט.א.) אַ ספּעציעלע קאָמיסיע פון אַלפערבאַנדישען מלוכה-פּלאַן צוזאַמען מיט פאָרשטעהער פון בירא-בידזשאַנער געגענד האָבען אויסגע-אַרבייט אַ פאָרלויפיגען צווייטען פינף יאָהר-פּלאַן פאַר בירא-בידזשאַן.

לויט דעם אָנגענומענעם פּלאַן, דאַרפען ביז'ן יאָהר 1937 איבערוואַנדערן קיין בירא-בידזשאַן 300 טויזענד נפשות. דערפון נישט ווייניגער ווי 50-60 פּראָצענט יודען. דער פאַקטישער פּערויי-ש.ח דאַרף פון 28 טויזענד העקטאַר הייגיגעס יאָהר, פערגרעסערט ווערען ביז 60 טויזענד אין קומענדיגען יאָהר און 250 טויזענד העקטאַר אין יאָהר 1937, פיהל פון 11 טויזענד קאָפּ הייגטיגעס יאָהר ביז 17.500 איבער-אַ-יאָהר און 40 טויזענד אין 1937, פערד פון 10 טויזענד הייגטיגעס יאָהר, 12 טויזענד קומענדיגען יאָהר און 20 טויזענד אין 1937, דאָס גלייכען זעהט דער פּלאַן פאָר אַ פערגרייסערונג אין דער צאָהל הורים און עופות.

כסדר'דיגע אויפשטאַנדען אין טשילי

ניו-יאָרק 4. אָקטאָבער (ספּעצ.) דער קאָרעספּאָנדענט פון ניו-יאָרקער טיימס מעלדעט פון טשילי, אַז די בונטען, וואָס זענען אויסגעבראָכען אין צפון און מזרח-טשילי, האָבען געטראָגען אַ פיל ערנסטען כאַראַקטער, ווי עס האָבען מיטגעטיילט די ערשטע ידיעות. לויט די לעצטע אינפאָרמאַציעס דראָהט אַנ'אויסברוך פון נייע בונטען, אַזוי אויף צפון, ווי אויך אויף דרום פון טשילי.

דער „ענטדעקער“ פון אַמעריקאַ

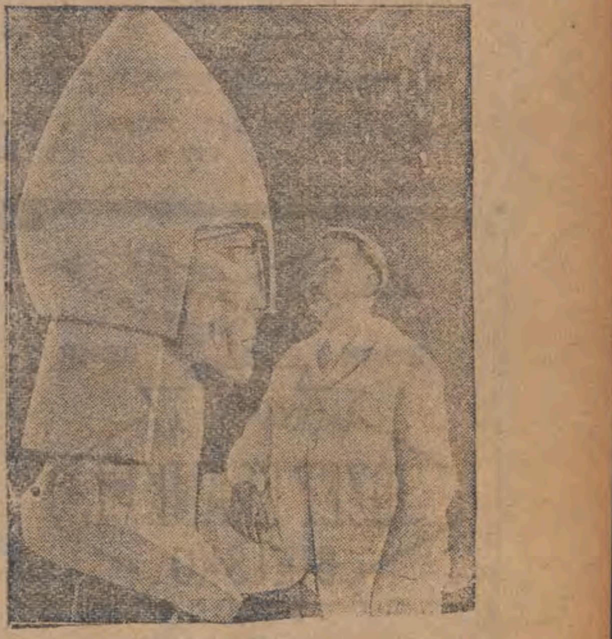

אויף דער וועלט-אויסשטעלונג וועלכע ווערט איבעראיאָהר געעפענט ווערען אין טשיקאַגאָ ווערט אויפגעשטעלט ווערען אַ לכבוד דעם פקאָנו ינאַוויצער קריגזאָן, וועלכער זאָל זיין געווען אין אַמעריקאַ אַ פאַר הונדערט יאָהר פאַר קאָלומ-בוסן

די זעקסטע קאָמיסיע פון פעלקער-בונד בעהאַנדעלט די מאַנדאַט-פראַגע

גענף (י.ט.א.) גלייך ווי די פאָריגע פּלענאַר-פערזאַמלונגען פון פעלקער בונד האָט אויך די היי-יאָהריגע פּלענאַר-פערזאַמלונג בעשלאָסען צו בעאויפטראָגען די זעקסטע קאָמיסיע פון דער פערזאַמלונג, וועלכע בעשעפטיגט זיך מיט די פּאָליטישע פּראָבלעמען, צו בעהאַנדלען די טיילען פון דעם בעריכט פון דעם פון דעם גענעראַל-סעקרעטאַר, וועלכע זענען נוגע די מינדערהייטען און די מאַנדאַטען.

אַלס פאָרזיצער פון דער זעקסטער קאָמיסיע איז אויסגעקליבען געוואָרען דער נאָרוועגישער דעלעגירטער כריסטיאַן לאַנגע, וועלכער איז, ווי בעקאַנט, אין די לעצטע פּלענאַר-פערזאַמלונגען תמיד געווען דער בעריכטס-אָבגעבער אין דער מאַנדאַט-פראַגע און האָט אין דער דיסקוסיע אין דער זעקסטער קאָמיסיע איבער דעם ארץ-ישראל פּראָבלעם פערנומען אַ סימפּאַטישע שטעלונג.

די זעקסטע קאָמיסיע פון דער פּלענאַר-פערזאַמלונג האָט געוועהלט אַ ספּעציעלע סוב-קאָמיסיע, וואָס וועט אויסאַרבייטען פאָרשלאָגען וועגען דער אויפנאַהמע פון איראַק אין פעלקער-בונד.

ערשטער מאַנדזשורישער אַמבאַסאַדאָר אין טאָקיאָ

טאָקיאָ 4 אָקטאָבער (ספּעצ.) צוליב'ן אָנקומען פון ערשטען מאַנדזשורישען אַמבאַסאַדאָר פאַ-קונאַ-טשאַנג האָט אַ פיל טויזענדיגער המון איינגעאָרדענט גרויסע אָוואַציעס. אין נאָמען פון דער יאַפּאַנישער רעגירונג האָבען דעם גאַסט מקבל פּנים געווען גענ. האַנגאַ און גראַף האַאישי באַלד נאָך זיין אָנקומען האָט דער מאַנדזשורישער דיפּלאָמאַט געהאַט אַ לענגער געשפּרעך מיט'ן יאַפּאַנישען אויסערן-מיניסטער אושידאַ.

קאַמפען אין מאַנדזשוריע

לאָנדאָן, 4. אָקטאָבער (ספּ.) פון שאַנכיי מעלדעט מען, אַז אין צפון מאַנדזשוריען קומען פאָר עקשנות'דיגע קאַמפען צווישען מאַנדזשורישען רעגירונגס-מיליטער און יאַפּאַנישען מיליטער פון איין זייט און כינעזישע אויפשטענדיגע. אין דער געגענד פון האַילאַר האָבען די אויפשטענדיגע אָפּגעהאַלטען אַ נצחון.

נאָך דער מפּלה פון די בראַזיליאַנישע רעוואָלוציאָנערן

לאָנדאָן 4 אָקטאָבער (ספּעצ.) פון ריאָ דע זשאַניירא איז מען מודיע, אַז נאָך דער קאַפּיטולאַציע פון די אויפשטענדיגע, איז די רעוואָלוציאָנערע רעגירונג אין סאַאָ פּאַולאָ אַראָבגעוואָרפען געוואָרען. דער הויפּט-אָנפיהרער פון די אויפשטענדיגע איז אַנטלאָפען. די מאַכט האָט איבערגענומען די פּאָליציי. אַ רייהע רעוואָלוציאָנערע אָנפיהרער ווערען געשטעלט ווערען פאַר אַ קריגס-געריכט.

י. ד. קאָמוניסטען אויסגעשלאָסען פון דער פּאַרטיי פאַר אַנטלויפען פון בירא-בידזשאַן

מאָסקווא, (יט״א) די יודישע קאָמוניסטען אהרן רעגענבויגען און משה באַרשיץ זענען אויסגעשלאָסען געוואָרען פון דער קאָמוניסטישער פּאַרטיי אַלס „דעזערטירען פון בירא-בידזשאַן“.

דער נייער אונגאַרישער פּרעמיער

דער ביז איצטיגער אונגאַרישער קריגס-מיניסטער געמבעס האָט געבילדעט די נייע רעגירונג

בירגערשאַפטס-שוועריגקייטען אין וויען

וויען, (יט״א) אין דריטען ווינער בע-צירקען, וואו די האַקענקרייצלער און די קריסטליך-סאָציאַלע האָבען די מעהרהייט זענען אָפּגעוואָרפען געוואָרען אַלע יודישע בקשות וועגען עסטרייכישער שטאַאַטס = בירגערשאַפט, הגם די דאָזיגע אויסלענדישע יודען וואוינען שוין העכער 10 יאָהר צײַט אין וויען. געגען דעם בעשלוס איז נישט פאָרהאַן קיין שום רעקורס-מיטעל. אויב אַ געמיינדע בצירק וואַרפט אָפּ די ביטע וועגען שטאַאַטס-בירגערשאַפט, קען אויך דער סאָציאַליסטישער ווינער מאַגיסטראַט גאָר נישט טון דאַגעגען.

קופּאָן 52 №
אויף אומזיסטע יורידישע עצות.
דער בעזיצער פונם דאָזיגען קופּאָן קאָן בעקומען אומזיסט יורידישע עצות דורכ'ן יורי-קאָנסול פון אונזער רעדאַקציע.
גילטיג הײַנט מיטוואָך.
ד. 5. אָקט. פון 8 ביז 9 אָוונד

פולע טאַבעלע פון דער מלוכה-לאָטעריע

21-ער ציהונגס-טאָג פון דער 5-ער קלאַס

20.000 zł. na nr. 158538
10.000 zł. na nr. 109044
5.000 zł. na nr. nr. 38246
61788 128312
3.000 zł. na nr. nr. 92179
102064 110108 115052
2.000 zł. na nr. nr. 3612
5231 7769 15135 25757 26180
26842 47490 59199 64899 81975
83115 90609 100187 111364
129499 129528 147541 153620
1.000 zł na nr. nr. 2742
5635 6836 9511 11349 13063
15503 16432 20088 29650 36212
38686 42467 44615 47069 47140
50352 51426 51455 51707 53616
58497 59122 64991 72793 73855
77762 77923 78432 79115 82822
84312 85396 93725 96408 109841
111256 116237 121088 125937
126112 132997 137268 146913
150366 156845 158657

65 113 40 263 348 406 66 77 594
639 79 715 81 857 1030 118 241 60
525 650 724 38 40 53 57 872 85 967
90 98 2116 27 361 453 581 607 40 710
43 93 800 37 71 72 917 55 3045 90
103 79 350 416 45 54 526 698 869 907
38 51 4114 213 37 76 316 79 451 63
765 894 5058 68 113 271 82 87 328 85
442 508 17 55 630 62 737 92 835 923
26 86 6002 51 97 99 154 74 207 46
305 26 33 334 54 91 524 40 698 895
895 945 7360 98 456 522 603 52 93
8004 103 204 62 73 89 821 43 46 84
717 49 88 860 71 9014 35 37 118 28
42 64 67 83 225 27 316 51 446 84 93
536 704 865 996 37 40 10130 65 220
47 303 50 602 34 743 882 918 38 11015
124 25 226 91 497 607 706 29 45 818
76 925 60 12032 35 197 284 315 526
652 74 837 83 13021 75 310 80 514
664 730 57 803 4 22 28 14042 137 80
83 259 414 47 58 555 59 653 853 71
73 97 15002 102 217 95 307 33 69 922
29 65 16126 48 214 300 17 24 54 61
423 25 76 692 98 784 882 968 17067
75 79 116 99 231 50 88 351 77 87 421
584 615 74 705 69 90 867 85 95 18006
212 500 53 637 871 98 996 19092 115
33 225 35 361 423 86 512 50 64 751

84 899 908 48 20047 55 155 271 81 97
376 96 527 642 743 84 90 [illegible] 21011
61 91 119 53 59 72 215 96 401 22009
33 76 120 91 529 87 676 730 865 70
99 932 67 23056 58 111 25 91 208 50
490 731 58 24161 379 405 75 547 70
736 867 25041 96 11 231 627 42 717
70 842 26018 123 56 341 54 506 13 35
73 86 686 93 719 61 827 28 27055 58
412 19 39 555 72 630 95 809 14 96
926 28045 64 122 29 305 38 318 25 35
466 560 661 96 805 9 21 945 63 29053
187 95 374 655 807 9 30028 53 84 189
212 74 344 404 24 57 599 691 782 93
950 31033 70 94 161 98 206 332 415
65 798 819 913 83 32116 50 213 91
305 62 410 35 87 509 12 51 58 760 88
820 991 33049 165 66 95 291 377 91
92 96 474 601 53 743 800 914 88 34037
40 46 57 111 17 45 60 205 371 574

קאַמיניס.
די בעזיצער פון אַלע רקע געווינענע לאָסען, ווי אויך קרנ'ס קענען זיך צו אונז מעלדען, כדי אָפּצונעמען די געווינסען.
ביז איצט איז ביי אונז אַרויס:
№ 53676 אויף .זל 25.000
№ 149854 אויף .זל 10.000
און פיל צו 5000, 3000, און 200 זל. א.א.
ס. יאַטקאַ פּיעטריקאָווער 22
פּיעטריקאָווער 65
פאַביאַניץ, פּלאַץ דאַמבר. 3.
לאָסען צו דער 1. קל. זענען שוין בײַ אונז צו בעקומען. יעדער לאָס קען 5 מאָל געווינען! דאָס הויפּט-געווינס בעטרעפט אַ מיליאָן זל. די ציהונג פון דער 1. קל. דויערט גאַנצע 5 טעג. אַ ציהונגס-פּלאַן גיבען מיר אַרויס יעדען אומזיסט!

607 11 85 719 59 60 822 932 95 35044
63 78 87 143 321 41 79 463 571 617
20 730 844 60 64 86 36041 53 135 233
37 38 71 448 519 37 832 45 48 64 939
37211 76 427 57 545 669 74 891 38111
92 217 362 93 421 538 611 62 825 97
39007 64 186 94 329 73 473 97 99 504
11 46 613 38 84 736 38 906 15 50 91
40048 58 201 25 369 74 438 557 71
613 38 707 60 94 803 38 51 41116
24 93 250 337 49 412 889 962 42026
103 5 75 225 47 51 56 305 42 442 515
62 746 85 818 81 950 77 43[illegible]2 52 131

268 527 678 79 758 852 987 44008 48
66 79 120 22 24 41 230 84 342 54 94
493 571 762 45053 93 159 210 87 314
541 80 645 708 56 79 815 987 46015
22 28 113 15 48 90 237 80 586 859
918 76 47015 34 40 185 90 308 442
566 620 33 69 72 745 66 99 845 76 89
904 28 48010 14 28 50 58 77 165 89
96 213 82 324 412 622 79 87 718 74
804 946 81 86 49039 45 76 467 587
618 72 725 43 63 815 22 30 60 925
50046 212 565 69 790 888 928 96 51072
229 571 631 734 61 866 973 80 52074
223 73 83 84 300 24 29 74 80 87 506
80 85 677 829 948 53085 91 115 225
590 718 76 917 54004 233 80 400 23
86 551 68 810 24 61 73 55044 54 69
106 86 211 54 62 82 92 366 462 515
58 99 514 50 76 743 840 45 59 939
56000 37 58 136 221 310 69 492 575
76 644 65 700 52 70 898 950 57008
120 69 266 437 47 610 23 78 720 821
70 941 58100 50 229 60 68 72 426 79
86 506 94 98 750 860 59042 89 117 43
241 503 20 63 73 81 741 87 903 24 45
60017 147 212 41 669 769 816 22 96
61054 233 329 400 30 532 80 87 620
704 13 48 810 94 942 49 90 62013 24
133 78 386 831 72 74 75 79 63101 4
35 320 415 64 541 43 675 888 902 23
64030 39 56 362 457 532 45 94 7
815 18 67 74 915 65032 78 125 70
439 626 40 50 736 86 988 66005 22[illegible]
40 314 74 466 554 645 73 775 77 882
67052 102 25 210 65 395 416 17 533
40 647 94 746 86 862 968 68120 30
36 52 212 90 95 302 28 40 41 470 76
511 62 90 701 7 73 846 80 69035 177
231 4750 357 13 81 519 73 76 618 706
23 49 91 855 933 69 70047 76 170 218
54 369 80 571 614 743 52 822 71259
312 94 585 697 829 37 98 944 61 77
72026 110 473 510 79 94 627 37 765
884 910 73073 167 221 401 71 508 68
633 94 732 74022 76 215 387 428 37
68 650 60 870 904 9 36 75037 117 247
397 408 834 76035 176 275 99 437 682
735 886 77001 62 73 123 354 80 448
53 513 33 76 87 614 32 41 74 709 19
[illegible]5 830 31 35 89 96 958 78064 66 218
362 93 430 554 61 614 16 23 83 758
70 77 828 42 919 43 79998 201 7 41
366 636 58 831 33 937
80013 19 77 147 79 209 307 42 48
410 541 87 674 75 787 813 958 67
81000 84 87 176 91 274 76 383 470
614 722 30 32 851 66 947 66 82039
45 46 107 205 69 72 408 11 26 35 93
510 600 721 71 81 956 83023 80 96
183 281 344 68 670 888 963 84013 88
102 41 245 64 569 702 52 77 806 73
904 65 71 85044 51 66 86 150 278 503
76 613 69 718 804 933 86037 194 205
44 353 90 432 61 515 75 79 83 84 85

650 97 744 97 865 87003 138 231 94
374 433 530 651 713 805 93 981 93
88093 127 76 310 14 47 58 400 67 533
604 52 69 752 54 64 800 4 10 14 23
60 937 89055 135 64 241 55 307 8 89
438 665 731 948 90061 126 66 200 30
51 60 72 99 317 61 440 77 530 65 636
724 37 67 90 95 867 91096 161 80 99
304 5 22 73 556 79 85 760 833 86 99
939 54 92071 308 558 88 63 647 67
712 15 99 817 96 995 93208 46 331
403 565 94 602 35 886 927 94000 54
165 257 336 419 43 585 667 94 720 50
844 95029 88 103 5 317 56 502 46 55
826 959 96036 114 281 364 430 41 64
584 99 619 915 86 97183 272 327 480
528 620 99 734 93 804 76 950 77 98011
59 236 93 648 894 933 35 40 99163
248 56 89 378 88 420 29 638 79 810

אין 22. ציהונגס-טאָג פון 5. קלאַס זענען ווידער ביי אונדז געפאַלען פאָלגענדע געווינסען: 5000 זל. אויף № 38246
2000 זל. אויף № 153620
גליקליבע לאָסען צו דער 1. קלאַס שוין צו בעקומען
SAMUEL WEINBERG
פּיעטריקאָווער 58. [illegible]

20 10001[illegible] [illegible] 65 140 236 312 52 4[illegible]
745 815 101017 59 61 144 257 388 518
690 819 51 68 74 926 1002009 52 85
150 69 236 64 312 406 31 59 234 44
649 748 70 94 839 48 941 48 98 103067
99 359 417 54 645 813 58 620 47 95
99 104047 376 413 82 86 501 11 14
934 105075 164 285 301 419 20 47 88
588 662 731 838 45 52 70 964 106042
66 286 94 311 20 22 86 409 20 59 513
619 69 86 635 41 88 92 936 40 107077
102 41 72 97 216 91 359 458 63 542
616 38 40 48 58 71 726 80 833 71 76
108030 79 97 134 284 398 438 79 624
35 46 879 87 999 109099 136 66 317
97 531 99 672 718 933 110174 93 340
473 87 94 560 92 610 733 64 99 941
80 111005 6 18 42 75 103 395 414 525
62 663 705 14 808 52 112058 108 358
572 628 92 749 61 800 3 7 37 31 37
46 948 113126 70 210 97 309 717 56
68 821 73 114135 61 326 507 14 618
745 808 46 55 907 29 65 115355 480
99 507 73 630 70 93 711 26 29 854 66
981 116009 24 31 106 213 339 546 77
83 761 85 855 984 117037 108 94 232
359 60 88 515 660 91 737 51 78 99
342 118005 27 77 176 89 212 79 301
17 24 60 94 98 473 539 775 82 832 46
119051 129 65 279 311 441 507 56 85
611 20 38 61 71 817 35 78 967
120050 51 133 271 325 8 434 39 545
55 76 604 45 731 830 048 90 121053

57 65 135 94 234 564 732 51 810 34
903 51 122016 62 135 312 23 400 17
588 600 780 849 944 123085 105 58
219 339 91 92 466 503 98 626 31 35
756 60 90 905 30 124005 24 93 166 67
201 328 35 66 88 528 49 83 613 27
734 923 125058 134 70 345 90 426 35
515 35 76 616 845 996 126114 62 277
83 455 574 669 70 702 65 828 45 72
90 919 127018 19 33 71 83 151 66 231
310 85 406 14 41 47 86 672 708 77 87
128026 60 70 120 40 222 414 18 35 45
608 78 710 31 63 82 933 34 65 129024
35 151 65 93 442 50 54 65 720 26 30
59 907 49 130059 60 140 50 242 375
466 75 533 622 730 42 50 90 852 921
31 59 78 131021 66 84 90 11 38 42
201 444 97 560 618 77 79 91 94 852
67 98 996 132072 99 269 343 58 87
483 88 585 99 605 32 99 731 79 133041
49 53 80 188 232 556 96 611 48 65
784 85 830 74 79 944 70 134121 35 50
263 379 468 569 97 636 49 56 61 63
712 29 32 36 828 79 936 54 135005
223 418 245 579 694 716 34 882 924
115118 21 32 362 404 40 533 63 694
730 88 850 82 911 37 137018 179 81
97 243 343 95 82 512 8 643 89 808 83
917 38 40 54 138075 100 57 277 302
14 40 418 516 51 69 716 52 85 896
924 139002 57 165 255 318 441 81 616
47 47 83 817 48 900 17 140004 54 68
77 198 222 317 606 37 64 80 702 814
37 78 141152 210 316 28 44 87 438 62
67 530 630 70 725 99 907 13 32 142046
73 71 85 86 102 5 30 294 362 401 618
704 43 938 143021 169 342 466 503 74
83 94 670 82 712 36 94 97 988 144025
77 252 97 324 68 562 608 759 68 95
812 145158 86 207 355 424 48 545 87
606 39 71 844 146955 100 5 54 57 264
484 92 636 40 65 789 147067 198 314
35 461 67 585 728 58 78 83 595 996
148047 48 84 154 70 259 404 66 528
33 78 616 871 943 149033 125 78 247
341 86 513 33 52 75 83 641 789 933
150034 121 63 65 255 67 338 509
670 709 810 151172 262 341 422 665
735 44 884 152005 31 36 61 159 268
310 25 26 90 441 92 579 603 845 9
703 27 824 965 153039 96 118 558 9
290 329 413 513 652 60 80 845 7 955
154042 56 133 245 73 305 56 36 77
445 88 533 57 68 695 96 70 38 900
155086 95 131 36 55 78 331 69 9 521
698 766 85 807 14 935 156060 910 113
15 22 229 395 427 30 33 42 515 603
809 921 49 157023 112 80 201 50 338
64 99 410 608 60 91 743 822 52 71
917 20 21 158018 203 90 362 445 80
533 79 86 629 55 704 816 907 159071
150 222 34 308 86 450 552 96 604 724
805 20 63 75

פוילענס נצחון אין גענף

פוילען דארף איצט קעמפען פאר א שטענדיג ארט אין פעלקער-בונד. — פוילען איז דער הויפט-שדרה פון אייראפא. — פולק. סלאוועק אנגעהויבען דעם קאמף געגען די קארטעלען. — ווידעראמאל „זקני ציון". — אפקלאנגען פון דער פוילישער פרעסע.

אין צוזאמענהאנג מיט'ן אויסקלויבן פוילען צום דריטען מאל אין ראט פון פעלקער-בונד, שרייבט די „גאזעטא פאלסקא": „פוילען איז נישט קיין מלוכה אין דעם פערנעהם ווי גרויס-בריטאניען, פעראייניגטע שטאטען, פראנקרייך, דייטשלאנד, איטאליען, יאפאן און רוסלאנד. פוילען איז נאך ניט קיין מלוכה מיט איבערגרענעצטע אינטערעסען.

מיר פערמאגען נישט קיין געוואלדיג גרויסע טעריטאריע, נישט קיין צו שטארק בעפעלקערטע לאנד, נישט קיין מעכטיגע עקאנאמישע אוצרות, נישט קיין קאלאניעס און נישט קיין דעצידירענדע מיליטער-קראפט אין אייראפא.

„פוילען איז אבער אויך נישט קיין מלוכה מיט בעגרעניצטע אינטערעסען. ס'איז א מלוכה, דורך וועלכער ס'געהט אדורך די הויפט-שדרה פון אייראפעאישען קאנטינענט. פון פוילען'ס פאליטיק און פון דער פאליטיק פון אנדערע אין בעצוג צו פוילען, איז אפהענגיג אין א דעצידירענדער מאס דער כוחות-גלייכגעוויכט אין גאנץ אייראפא. דורך דער פוילישער ערד פירט אדורך דער עיקר נערוו פון דער געשיכטע פון אייראפא.

דאס וואס עס געשעהט און ווערט דעצידירט אויף דער פוילישער ערד — דאס שלאגט זיך אפ פריהער צי שפעטער אין די טיפסטע יסודות פון די גרעסטע און מעכטיגסטע לענדער.

„אכט און פערציג מלוכות פון די עטליכע פופציג, וואס זענען פערזאמעלט אין גענף, האבען צום דריטען מאל געבראכט צום אויסדרוק זייער פערשטענדניש פאר דער אייגענארטיקייט פון פוילען. עס איז געקומען צום אויסדרוק דער אביעקטיווער אמת, אז הגם פוילען איז נאך נישט קיין מלוכה מיט „אומבעגרעניצטע" אינטערעסען — איז זי אבער אמשטארקסטען, אמבלוטיגסטען פעראינטערעסירט אין די לעבעדיגסטע אינטערעסען פון אייראפא.

„דאס איז די עיקר בעדייטונג פון דער מאנטאג'דיגער אפשטימונג פון דער פעלקער-בונד פערזאמלונג. פוילען איז נאטירליך דורך דער אפשטימונג נישט גרעסער געווארען. פונקט ווי זי וואלט נישט קלענער געווארען, ווען די אפשטימונג וואלט אנדערש אויסגעפאלען. אבער מיר בעגריסען מיט א טיפער צופרידענהייט דעם אויסגאנג פון דער דאזיגער אפשטימונג. דער „אילוסטראוואני קוריער" שרייבט אזוי וועגען פוילען'ס נצחון אין גענף:

„די לעצטע יאהרען האבען בעדייטענד אפגעשוואכט דעם אויטאריטעט פון פעלקער-בונד. מ'מוז אבער פעסטשטעלען, אז פאר פוילען האט דער פעלקער-בונד א פיל גרעסערע בעדייטונג, ווי פאר א סך אנדערע מלוכות. עס איז גענוג צו דערמאהנען דעם מינדערהייטס טראקטאט, די קאנווענץ פון אויבער-שלעזיען, די דאנציגער ענינים א. ד. ג."

„אין דריי יאהר ארום וועלען מיר ווידעראמאל מוזען שטעהן פאר פראבלעם אויפסניי געוועהלט צו ווערען. אונזער דיפלאמאטיע מוז אנווענדען אלע כוחות, אז פון א האלב-שטענדיג ארט, וואס פוילען האט ביזאהער אין פעלקער-בונד זאל זי בעקומען א שטענדיג ארט".

* * *

די „גאזעטא ווארשאווסקא" בעגריסט מיט'ן גאנצען הארצען — צום ערשטען מאל זייט דער מאי-איבערקעהרעניש — די איניציאטיוו פון פולק. סלאוועק אנצוהייבען א קאמף געגען די קארטעלען און אראפצודריקען די פרייזען פון די קארטעל-ארטיקלען.

„מיר ווינשען דעם ה' סלאוועק — לייענען מיר ווייטער אין ענדעקישען ארגאן — דעם גרעסטען ערפאלג. אויב ס'וועט זיך איהם איינגעבען צו פערמאכען די שער, וועט ער און זיין קלוב נישט נאר פערדינען דורך דעם א לויב, נאר אויך די דאנקבארקייט פון דער געזעלשאפט. ס'זאל זיך נאר נישט איבער'חזר'ן די געשיכטע פון פאר צוויי יאהר, ווען ה' פרעסטאר אלס האנדעלס-מיניסטער האט אנגעהויבען אן אקציע צו פערבילינגערן די פרייזען. ס'איז דאן געשעהן אזוי, אז בילינגער איז געווארען גראד דאס, וואס האט נישט געדארפט בילינגער ווערען, נעמליך די לאנדווירטשאפטליכע פראדוקטען, דאגעגען די קארטעל ארטיקלען זענען געבליבען אומבעריהרט.

„מיט א האלב יאהר צוריק האט דער ב.ב. קלוב געגעבען דער רעגירונג ברייטע פולמאכטען אין ווירטשאפטליכע ענינים. די איניציאטיוו, וואס דער דאזיגער קלוב האט איצט אונטערגענומען בעווייזט, אז נישט אלץ, איז געמאכט געווארען דורך די פולמאכטען, אז ס'זענען פערהאן ענינים, וועלכע פאדערן „אנאלזייטיגע בעהאנדלונג" דורך די פארלאמענטארישע קרייזען. דעם ה' פרעסטאר און דעם ה' זאוואדזקי האט זיך נישט איינגעגעבען צו פערמאכען די שער, און דעריבער האט עס גענומען אין זיינע הענד ה' סלאוועק."

* * *

די ענדעקעס האבען, אפנים, שוין אויסגעשעפט זייער גאנצען ארסענאל פון בלבולים אויף יודען, ווען זיי מוזען אנקומען צו די „פראטאקאלען פון די זקני ציון", אין [illegible] קיינער גלויבט מעהר נישט, אפילו נישט די ענדעקעס. אין לעצטען נומער „גאזע. ווארש." ווערען געבראכט צעהנדליגער ציטאטען פון די דאזיגע „פראטאקאלען" און זיי ווערען, ווי געהעריג קאמענטירט.

אונזערע ענדעקעס האבען קורצע זכרונות. זיי דוכט זיך, אז די פוילישע מאסען זענען נאך אזוי נאריש און אבערגלייביש, אז די אויסגעלאכטע פראטאקאלען פון „זקני ציון" זענען נאך גאנג ארטיקל...

דערמיט בעווייזען זיי זייער גאנצע גייסטיגע ארימקייט, לעבעדליכקייט און צביעות. דערמיט בעשטעטיגען זיי, נאך אמאל, אז דער גאנצער אנטיסעמיטיזם שטיצט זיך אויף שקרים, אויף בלבולים. דאס בענוצען זיך מיט די „פראטאקאלען פון די זקני ציון" וועט מסתמא ברענגען גראד פערקעהרטע רעזולטאטען, ווי די ענדעקעס שטעלען זיך פאר.

—:§:—

מייסטערשאפטס-קאמף פון פוטער-שעגערינס...

ווי ווייט עס דערגרייכט די אמעריקאנער רעקלאמע, קען זאגן דאס בילד, וואס שטעלט פאר דעם מייסטערשאפט קאמף צווישען אמעריקאנער מיידלעך ווער עס וועט בעוויזען שנעלער צו שלאגען [illegible].

לאדזשער טאגעבלאט

דער רעדאקטאר נעמט אן פון 6 ביז 8 אוו.
ניט בעשטעלטע מאנוסקריפטען ווערען נישט צוריקגעשיקט.

„Łodz. Tageblat" Łódź Piotrk. 16
Skrz. poczt. 16
טעלעפאנען: רעד. 100.57 אדמ. 100.47

גערעכט

די „ניר-איסט" („נאהענטער מזרח") איז א וואכענבלאט און איז דער אפיציעלער ארגאן פון'ם ענגלישען קאלאניאל-מיניסטעריום פאר אלע אנגעלעגענהייטען פון'ם נאהענטען מזרח. ווערען די פאלעסטינער אנגעלעגענהייטען אויך דא בעהאנדעלט. און פון די רייד, וואס די צייטונג רעדט, קאן מען אלעמאל וויסען דעם קוק פון די הויכע בעאמטע אין קאלאניאל-מיניסטעריום וועגען די פאלעסטינער אנגעלעגענהייטען.

אין ס'רוב שטימען נישט די מיינונגען פון דער „ניר-איסט" מיט אונזערע, מיט די מיינונגען פון די פראאינטערעסירטע אין אויפבוי פון א יודישער פאלעסטינא. אבער אמאל טרעפט, אז די „ניר-איסט" איז יא גערעכט, און מיר זענען, אדער דארפען מסכים זיין מיט איהר אלע הונדערט פראצענט.

די „ניר-איסט" בעקלאגט זיך, נעמליך דעריבער, וואס מיר געהען ארום איבער דער וועלט מיט א ריזיגען קעסעל-פויק, און יעדע קליינינקע געשעהעניש אדער אויפטו אין ציוניזם צעפויקט מען און מען צעפויקט אזוי שטארק, אז אויף די אראבער פאלט אן אנ'אימה.

און אז אויף די אראבער פאלט אן אנ'אימה, בעקומען זיי גרויסע אויגען; זעהען זיי, כלומר'שט, דעם מלאך-המות'עס שווערד שוועבען איבער זייער נאציאנאלען קאפ, און הויבען אויף א געפילדער וועגען דער „יודישער געפאהר"...

און יעדע טובה, וואס די רעגירונג טוט דעם ציוניזם, ווערט אזוי פיל בעשריבען און פערגרעסערט, אז די אראבער הויבען אן צו זעהן אין דער טובה פאר יודען א רעה פאר די אראבער, און א גמער געוואלד וועגען „יודישער געפאהר" הויבט זיך אן.

די צייטונג מיינט, אז צו אונזערע צוועקען וואלט עס בעסער געווען, ווען מיר בעריכטען פון אונזערע קאנפערענצען בלויז די בעשלוסען, אדער רעזאלוציעס, אבער נישט די „דאנערוועטער" רעדעס. דען, מיינט די צייטונג, די יודישע ארבייט אין ארץ ישראל קאן אמ[illegible] מה, ווי צו שרייבען און רעדען, און אויך זיין גערעכט?

תל-אביב

רייזע-איינדרוקען פון ארץ-ישראל

פון דוד פינסקי

די ערשט-געבוירענע, פון זאמד-ארויסגעשפרונגענע, זון-בעגאסענע, ים-באקושטע, אין לידער-בעזונגענע, שטענדיג-וואקסענדיגע, איינציג-יודישע, פלאנלאזע, סטיללאזע, העסליכע, הערליכע, וואונדערליכע —

תל-אביב!

מיט פינף און צוואנציג יאהר צוריק — א פאר איינצעלנע הייזער, אויפ'ן זאמד נישט ווייט פון ים, און צפון פון יפו. זומער-וואוינונגען פאר עטליכע פערמעגליכע, וואס האבען נישט געקענט אטעמען מיט דער אראבער לופט פון דער אלטער שטאט. גאר באלד — פארשטאט פון יפו. די שענסטע אין גאנצען לאנד". און אט — גרויסע, זעלבסטשטענדיגע יודענשטאט, בעוואוינט פון יודען, בערוישט פון יודישען רעש, געבויט פון יודישע הענד, געשפייזט און גענערט אין יודישען שווייס.

תל-אביב!

לאנג און שמאל, א פערקלענערטע קאפיע פון מאנהעטען אינזעל, אויף וועלכען ניו-יארק שטעהט. ווי אין ניו-יארק — לאנגע גאסען פון דרום נאך צפון, קורצע גאסען פון מזרח נאך מערב. אספאלט-בעדעקטע גאסען, בעזוימט מיט אפט גאנץ ברייטע, אפט גאנץ שמאלע טראטוארען. און ווי אין ניו-יארק, איז דרום פול מיט רעש פון האנדעל און קרעמעריי און ארבייט: אבער צפון פיהרט א שטיל און רוהיג לעבען און פערלויפט זיך ענדליך אין זאמד — אין דעם זאמד, וואס האט זיך אמאל פערשפרייט ביז גראד צו יפו און ווערט איצטער אלץ ווייטער און ווייטער. ערשט האט ער זיך געגאלדיגט אונטער דער זון, שווער געמאכט די טריט פון דורכגעהער, געבלענדעט די אויגען, — און אט שטעהט שוין אויף איהם א הויז, און נאך א הויז, באלד שוין א „שכונה", א גאנצער קווארטאל פון הייזער!

איין- און צוויי- און דריישטאקיגע בעטאן-הייזער, פון פערשידענע סטילען און סטיללאזיגקייטען, שאפונגען פון יודישע ארכיטעקטען, וועלכע האבען דא געפונען מעגליכקייטען פאר זייערע קינסטלערישע עקספערימענטען. הייזער ווי שיפען, הייזער ווי טורמס, הייזער, ווי גרויסע רוסישע אויוועס אדער ווי קליינע רוסישע לעזשאנקעס, הייזער ווי אפענע מיילער פון ריזיג-גרויסע חיות. גרוי און ברוין און רויט און געל, קיילעכדיג, שפיציג, עקיג, ווינקלדיג, ארויסגערוקט צום גאס, אוועקגערוקט פון גאס, מיט גארטענס, דאך כמעט אלע בעבלומט, בעפוצט מיט גרינס...

א, תל-אביב! די וואונדער-שטאט! די אויפקום-שטאט! די גאולה-שטאט!

ווי ווערט איינעם גוט צו מוט, ווען ער שטעלט אראפ צום ערשטען מאל זיין פוס אויף דיין ערד! א פרייד נעמט איהם דורך, א מאדנער כח פילט איהם אן, א זיכערקייט, א פעסטקייט, אנ'אויפאטעמען... בעפרייאונג! אויסלייזונג!

די מענשען אין דיינע גאסען — יודען א שעה נאך דער גאולה, א שעה נאך משיח'ס אנקום. כאאס הערשט נאך, אנ'אומזיכערקייט וועגען פרנסה, די ברויט-צוקונפט איז נאך אומבעקאנט. אבער איינס ווייסען זיי — זיי זענען אויסגעלעזט! זיי זענען ביי זיך אין דער היים! זיי זענען מיט מענשען גלייך!

ווי ליבען זיי דיך אלע! זיי זענען שטאלץ אויף דיר, שטאלץ אויף זיך אליין. אין זייער קלוגהייט האבען זיי דיך אויפגעבויט, ווייל דו ביזט געווארען זעהר זעלבסטשטענדיגקייט, א קוואל פון קראפט און זיכערקייט און זעלבסטבעוואוסטזיין.

געוויס, פאריז איז שענער, און ווינען איז שענער, און אומצעהליגע אנדערע שטעט זענען שענער און פראכטפולער. אבער אין ערגעץ שטראלט נישט דער יוד אין זיין אויסגעלייזטקייט, ערגעץ טראגט ער נישט אזוי גלייך זיין קאפ, ערגעץ קלינגט נישט אזוי פעסט זיין טראט...

ווי מיט געזאנג איז אנגעפילט דיין לופט, און דער גאנג פון דיינע איינוואוינער איז ווי טאנץ.

יא, זיי זינגען און טאנצען אין דיינע גאסען, דער עקר דיין וואונדערליכע יוגענד. דיינע בחורים אין קורצע הויזלעך און האלבע ארבעל, און דיינע מעדלעך, וואס פוצען זיך ווענינג און פארבען זיך נאך וועהניגער און זענען דאך אזוי מלא-חן. ארבייטער-בחורים און ארבייטער-מיידלעך, וועלכע קענען נישט מעהר די נאהענטסטע פערגאנגענהייט און קוקען מוטיג אין דער צוקונפט.

אין ברייטע שורות, דורכגעפלאכטען האנד אויף רוקען, מארשירען זיי אין דיינע גאסען, זיך צוזינגענדיג צום טאקט. פרייע קולות פון פרייע הערצער. יום-טוב-קינדער, ווייל פרייהייט איז יום-טוב, ליכטיגע דערגרייכונג אין יום-טוב.

אדער אט צושטעלען זיי זיך אין א געפלאכטענעם ראד אין מיטען פון דיינע גאסען און טאנצען די הורא, דעם טאנץ פון איינינקייט און געשלאסענקייט. זיי לעגען אין איהם אריין זייער גאנצע ענערגיע און זייער גאנצען ענטוזיאזם און קומען פון איהם ארויס נאך ענערגישער, נאך ענטוזיאסטישער, יונגע יודען וועלכע פיהלען זיך ווי ריזען, ווייל זיי טרעטען אויף זייער אייגענער ערד.

מחנות, מחנות ציהען זיי זיך צו דיין ים, וואס טוליעט און לאסטשעט זיך צו דיינע ברעגען אזוי שפילעוודיג שטיפעריש. באלד זענען זיי דא ווי זאמד אויפ'ן ברעג, לוסטענדיגע, לאכענדיגע, גליקליכע, פול מיט שפיל און ספארט. א לעבען אויף זיי! ווי זיי שווימען, ווי זיי שפרונגען, ווי זיי לויפען. ווי זיי גרייטען דער לאנגער ים-ברעג ווערט א רייט-פלאץ, און שווינדלענדיג און קאפ-בערעכעריש געהט אן דאס שפיל פון יאגעניש און אריבער-יאגעניש.

— קוני איילענד! — זאגט אריין א ניו-יארקער יוד.

אה, לאז איהם דיר נישט בעליידיגען דיינע קינדער אויפ'ן ברעג פון דיין ים.

אין קוני איילענד ביים ים וועסטו

(ענדע זעה זייט 4)

א שעה מיט מאקסים גארקי

זכרונות, וואס לייענען זיך ווי א הומארעסקע

פון שמואל רובינשטיין

אין צוזאמענהאנג מיט'ן 40 יעהריגען יובילעאום פון מאקסים גארקי'ס שריפטשטעלערישער טעטיקייט, ברענגען מיר דא פאלגענדע משוקאווע בעשרייבונג פון א בעגעגעניש מיט'ן גרויסען דיכטער

די רעד.

זיין אין סארענטא און נישט זעהן מאקסים גארקי'ן, איז אפשר א גרעסערע עולה, ווי זיין אין רוים און נישט אנקוקען דעם פויפסט.

הגם איך בין געקומען קיין סארענטא אויף א פאר שעה, האב איך זיך פונדעסטוועגען געלאזט צום דיכטער. לאנג זוכען גארקי'ן איז מיר נישט אויסגעקומען. גאנץ נענט איז געווען, איך זאל אפשטעלען א פשוט'ן איטאליענישען פויער מיט דער טיפישער דארפישער לולקע:

— דא ווע אביטא איל סעניארע גארקי? (וואו וואוינט דער הער גארקי?)

דער פויער האט אזוי ליבליך מיר א שמייכעל געטון אין די אויגען:

— א רוסיע!... פרימא ווא סעמפא דריטא פאי ארעסטרא, פאי ווערדרא לא ווילא איל „סארעטא" (אה, דער רוסישער!... געהט פריהער גלייך און גלייך, נאכדעם פערקעהרט רעכטס, דאן וועט איהר זעהן די ווילע סארעטא).

איך האב זיך געלאזט איבער די שטילע פערחלומ'טע גאסען. דעם גאנצען וועג האבען מיך בעגלייט די סאאסט-בערעקט בערג, די הויכע אויפגעשאסענע פעלזען, די פרישע קוואלענדיגע וואסערפאלען. ס'איז געווען א העלער טאג. אין עק הימעל אויפ'ן אינזעל קאפרי איז שוין געשטאנען די זון. סארענטא איז געווען, ווי דורכגעשאסען מיט פייליען פון ליכט. איך בין געווען שכור פון די זונ-געשטראהלען. ענדליך האב איך דערזעהן פאר זיך, די אויפשריפט „סארעטא" מיט גארקי'ס איינפאך צוויישטאקעדיג הויז, רעכטס האט זיך געשפרייט א קליינער גארטען פון מאראנצען און ציטראנען. ביים סאמע ארנגאנג צו גארקי'ן האט געטראגען עהרע-וואך א שלאנקע חנו'דיגע פאלמע. די טירען זענען געווען געשלאסען. איך האב אנגעקלונגען, עמיצער האט געעפענט אויטאמאטיש פון אינווייניג...

— דא וואוינט מאקסים גארקי? האב איך געפרעגט.

— יא!

— צי קען איך איהם בעזוכען?

— זענט איהר אפשר פון א צייטונג?

האט מען מיך געפרעגט מיט אויסגעצויגענע נעזער.

דערזעהן אזא קאמישע פאניק פאר צייטונגען, וועגען וועלכע מ'האט מיר דערציילט נאך אין רוים, בין איך ארויסגעפאלען אין א שארוש און שטיפעריש זיי בערוהיגט:

— איך האב לחלוטין קיין שייכות ניט צו צייטונגען, איך האב נאר מיט גארקי'ן' אמאל צוזאמען געארבייט ביי... דער וואלגע. די בעסטע צייט איז פאר אונז געווען נאך אווענד-צייט, א, דאס — האב איך געקנאקט א ליגען און זיך אפילו נישט פערטראכט — פלעגען מיר זיך פערקלייבען הינטער אויפ'ן פעלד, צעלייגען א פייערל און קאכען הירוש אויף אייל, דערביי פלעגט אלעקסיי מאקסימאוויטש זינגען „מאי קאסטיאר" און איך פלעג דרעהען מיט דער פאלע, ווי איך וואלט צוגעשפילט מיט א שארמאנקע...

מיין שפיי-זוב'דיגען עקספראמפט האב איך איבערגעגעבען מיט אזא עקסטאז, אז איך האב עס מיט איבערגעלעבט: אט צעלייגען מיר א פייערל... אט קאכען מיר הירוש אויף אייל... מיר, איהר'ט גלויבען, איז אפילו געווארען פיטשער אין נאז פון דעם רויך, וואס דער ווינט האט געיאגט פון אלע זייטען... עס איז קיין חידוש, וואס גארקי'ס משפחה האט מיר געגלויבט און זיך דערפרעהט מיט מיר, ווי מיט א אבן-טוב:

— זעהר גלייך, וואס איהר זענט געקומען. אלעקסעי מאקסימאוויטש האט אזוי ליב דערמאנען זיינע יונגע ארימע יאהרען, דערצו איז ער שלעכט געשטימט נאך זיין קראנקהייט... רעכטס פון ארויסגאנג געפינט איהר איהם אין גארטען...

אין א פאר מינוטען ארום בין איך שוין געזעסען אין גארטען אויף א לאנגער באנק הינטער גארקי'ס פלייצעס.

גארקי איז געזעסען נעבען א רונדען גרינעם טיש און געקוקט אויף דעם בלויען מיטעללענדישען ים און אויף דעם אויסגעלאשענעם וואולקאן „וועזואוויי", וואס האט אזוי פיל און אפאטיש געבייגעלט מיט שיטערן רויך, דערביי פלעגט גארקי אפטמאל אונטערהוסטען קכ! קכ!..

דאס ערשטע מאל האב איך געזעהן גארקי'ן ביים שריפטשטעלער סמידאוויטש'ן (ווערעסאיעוו). ווען נייע צייטען זענען דאן אנגעקומען, נייע אויפפאסונגען און יונגע הערצער זענען געווען אנגעלאדען מיט האפנונגען, בעגייסטערט מיט לידער. דאן, איז אין יענע צייטען סמידאוויטש'עס וואוינונג געווארען דער איינציגער ליטעראטישער פינטעל אין ליארמדיגען פעטערבורג. מיך האט איינמאל מיטגעבראכט דער בעוואוסטער רעדאקטאר פון סאטירישען „פו עמ'אט" שעביעוו צו ווערעסאיעוו'ן. איך געדענק, ווי גארקי איז געזעסען ביי ווערעסאיעוו'ן מיט א גרופע ראדיקאלע קינסטלער און וואלקען פון אומגעזונטען טאבאק-רויך און געמאכט האט גארקי אין זיינע געשרעקען דעם איינדרוק פון אנ'עלעקטרישער באטאריע, וואס מוז זיך „ענטלעדיגען", אויסשפאנען איהרע פונקען. ווען מען רעדט מיט איהם וועגען געוויסע ענינים, וואס אינטערעסירען און זיין גייסט, פיהלט מען גלייך, אז אין זיין נשמה ליגט אנגעזאמעלט אנציגדענדע מאטעריאלען און ביי דער קלענסטער בעריהרונג מוזען זיי אויפרייסען. איצט זיצט ער אזוי מיר און געוואלדיג ערנסט, קוקענדיג אויף דעם אויסגעלאשענעם וואלקאן, וואס בייגעלט מיט שיטערן רויך...

איך האב געמאכט א בעוועגונג. גארקי האט זיך איבערגעדרעהט צו מיר מיט'ן פנים און פערוואונדערט געפרעגט:

— ווער זענט איהר?

— אלעקסיי מאקסימיטש'ן...

— דאס בין איך, זעצט זיך צום טיש. איך בין צוגעגאנגען צום טיש. מעהר דערדרייט זיין פרעציזירט פנים האב איך א טראכט געטון: ווער ווער מען שפיגעלט אפ? צי גארקי דעם אויסגעלאשענעם וואולקאן וועזווי, צי אפשר פערקעהרט?...

— צי זענט יהר אפשר א צייטונגס-מיטארבייטער? האט גארקי גוטגעשמייכעלט.

— זאגט מיר נאר, ל'בעט אייך, וואס איז דער פחד ביי אייך אין ווילע פאר צייטונגען? — האב איך ביי געפרעגט און דערביי איהם דערציילט דעם קוריאז וועגען מיינע „אוואנטורעס" און פאנטאזיעס פאר זיינע בני-בית.

גארקי האט געלאכט און ווידער קכ! קכ!

די זשורנאליסטען — האט ער מיר ערקלערט געבען מיר קיין רוה נישט, יאגען זיך נאך מיר, ווי נאך א וואלף. אט נישט לאנג האט א גרופע זשורנאליסטען אטאקירט אויף מיר א פאר מעלע, יעדעס איך האב זיי נישט צוגעלאזט: מען דארף זיך דאך רעכענען מיט א קראנקען מענשען, חוץ דעם ארבייט איך איבער א גרויס ווערק און קאן נישט איבעררייסען די ארבייט צוליב צייטונגס-קאטשקעס און בילינע קאמעדיינקעס.

אויך אייך — האב איך געזאגט — מוז איך זיך מודה זיין פאר אייך, אז איך האב אמאל געהערט צו די זשורנאליסטען, וואס פלעגען פערקריכען ביי סמידאוויטש'ן... איך בין דער מחבר פון מאלים ווען זשאריש אויף מאקסים גארקי'ס „כמארובא איזרגיל"... אפשר געדענקט איהר שעבויעוו'ס „פולעמיאט", וואו איך האב אמאל פערעפענטליכט מיין פאראדיע אויף אייך?...

— איך געדענק עס גוט, — האט ער געשמייכעלט, — איך געדענק אפילו ראדאקאוו'ס קאריקאטורען אויף מיינע העלדען אין אייער זשורנאל... נו, אז איהר האט זיך יא בעקאנט מיט מיין משפחה, אפשר וועט איהר אריינקומען צו מיר אויף א גלעזעל טיי. דערווייל איך נאר פאראדירען פאר מיינע בני-בית מיין „פערגאנגענהייט" ביי דער וואלגע...

מיר האבען זיך אויפגעהויבען צו זיין וואוינונג:

„חברה — האט גארקי האלב-שמייכלענדיג אויסגערופען — צו מיר איז געקומען א יודישער „בעסיאק". מאכט שנעל דעם סאמאוואר, אבער אום-שנעלסטען, ווייל דער גאסט איילט זיך צום באהן.

חברה האט זיך פרעהליך א יאג געטון אין קיך.

איך האב בעטראכט גארקי'ס ארבייטס-צימער. דער ווערקשטאט פון זיין דיכטונג איז גאנץ קליין. דאס גאנצע מעבעל פון צימער בעשטעהט פון א געווענליכען שרייב-טיש, פון א פאטעל און צוויי שטוהלען, קיינע בילדער, אפילו גראוויורען. גארקי פרובירט נישט צו בעקומען אנ'ערגונגען פון שעהנע זאכען ארום איהם. זיין גייסטיגע נאטור איז זעהר געזונט און זי פרובירט ניט קיין קינסטליכע מיטלען, אום צו קומען אין בעוועגונג.

און נאך האב איך בעמערקט: גארקי, דער איינגעגעבענער פון דער ווילע, האט נישט געהאלטען קיין דינער, ווי בשעתו גראף טאלסטאי אין יאסנאיא פאליאנע, וואס האט דאן געשוויבעלט און געגריבעלט מיט דינסטען, משרתים, לאקייען און פריצישע הינט...

ענדליך האבען גארקי'ס זוהן מיט זיין ווייבעל אריינגעטראגען טיי און מיר האבען זיך בעזעצט ארום טיש.

— נו, חברה, — האט גארקי זיך אנגערופען — דער לעבעדיגער עדות פון

(ענדע זעה זייט 4)

ווי אמעריקא „ענטוואפנט" זיך.

א נייער אמעריקאנער קריגס-אעראפלאן מיט צוויי זיץ-פלעצער. דער צווייטער פליהער האט צו זיין דיספאזיציע א פולעמיאט

דער „סאציאליסטישער" געווינסט
אויף דער צייט פון די ימים-נוראים

מאסקווא, (יט"א) די ארבייטער פון די פערדזשעשעווער פאבריקען און ארטעלען „שניידער טריקאטאזש", „רויטער שטערן" מעטאל קאמבינאט און אנדערע האבען צווישען זיך געשלאסען א „סאציאליסטישען געווינסט" וועגען דעם, ווער פון זיי וועט אין די ימים-נוראים ארויסלאזען מעהר צוגאב-פראדוקציע, וואס דארף געהן פאר די „יאלקאזנע"-טערי, וועלכע ווערען אין הימען ספעציעל איינגעארדענט.

די פערשידענע אונטערנעהמונגען האבען זיך אונטערגענומען ארויסצולאזען פון 10 ביז 20 פראצענט צוגאב-פראדוקציע פאר די ימים-נוראים'דיגע טעג.

לאדז
5. אקט. 1932
מיטוואך, ה' תשרי תרצ"ג
פ' האזינו ב'

שרעקליכע אויטאבוס=קאטאסטראפע אין שעראדז

אויטאבוס מיט פאסאזשירען אריינגעפאלען אין דער ווארטא.— 4 מענשען אומגעקומען, 2 שווער פערוואונדעט

שעראדז (טעלעפאניש צום „לאדזער טאגעבלאט"). נעכטען האט אין שעראדז פאסירט א שרעקליכע אויטאבוס=קאטאסטראפע, וואס האט געקאסט דאס לעבען פון 4 פאסאזשירען.

ווען דער אויטאבוס, וואס געהער צום קאלישער אינגוואוינער רינקע און איז געפאהרען געפאקט מיט פאסאזשירען קיין לאדז, האט זיך געפונען אויף דער בריק פון דער ווארטא אין שעראדז, האט דער אנלען פון דער בריק איינגעריסען און דער אויטאבוס מיט אלע פאסאזשירען איז אריינגעפאלען אין דער ווארטא.

אויף די פערצווייפעלטע הילפס=רופען פון די גערעטעטע האבען גענאיילט די דורכגעהער, וועמען עס איז נאך שווער די גרעסטע געלונגען ארויסצוראטעווען נאך לעבע פאסאזשירען.

4 פאסאזשירען, דערונטער איין יוד, זענען אומגעקומען. דער קאנדוקטאר בנימין ראק איז שווער פערוואונדעט געווארען.

אויך דער שאפער איז שווער פערוואונדעט געווארען, דאגעגען דער גע-הילפס=שאפער האט בעוויזן ארויפצושפרינגען אויף דער בריק און איז אפגעקומען מיט לייכטע וואונדען.

די שווערע אויטאבוס קאטאסטראפע האט אין דער גאנצער געגענד געמאכט א שרעקליכן רושם.

אויפ'ן ארט איז באלד אנגעקומען די אויספארשונגס = מאכט, וואס האט אונטערגענומען די אויספארשונג, כדי פעסטצושטעלן, ווער עס טראגט די שולד אין דער שרעקליכער קאטאסטראפע.

טאג-בראניק

רעגיסטראציע פון 1912

היינט מיטוואך דארפען זיך מעל-דען די יונגעלייט וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון 1-טען קאמיסאריאט, און וואס זייערע פאמיליען-נעמען הויבען זיך אן מיט די אותיות.

N. ביז R.

און פון 7 קאמיסארירט מיט די אותיות .I ביז .K

אפצאהל פון דירה-געלט-קוויטעס

(ב) נעכטען האט דער מאגיסטראט בעקומען א אויפקלערונג וועגען דעם אפצאהל פאר ארבייטסלאזע, וואס דארף גענומען ווערען פון קוויטעס פון דירה=געלד. לויט דער דאזיגער אויפ-קלערונג קומט אויס, אז ווען דאס דירה=געלד ווערט געצאהלט אהן צו בע-קומען א קוויט, דארף מען דעם אפצאהל פאר ארבייטסלאזע נישט צאהלען.

פון לאדזער האנדעלס=געריכט

ב"ידער ראטבערג רעגולירען די חובות

(5) אין סעפטעמבער איז פארגעקו-מען א פערזאמלונג פון די קרעדיטארען פון דער געפאלענער פירמע „ברידער י. ראטבערג", אויף וועלכער דער בע-פולמעכטיגטער פון דער פירמע האט פארגעלעגט צו בעצאהלען 40 פראצענט פון די חובות, צאהלבאר אין 4 ראטעס. די מערהייט קרעדיטארען האט זיך ארויסגעזאגט פאר'ן אפמאך און נעכטען אי זער דאס געריכט בעשטעטיגט גע-ווארען.

* * *

אין סעפטעמבער איז פארגעקומען א פערזאמלונג פון דער געפאלענער פיר-מע א. ג. באַרסט אין זגערזש. נאכדעם ווי דער צייטווייליגער סינדיק האט אפ-געגעבען דעם בעריכט האט אדוואקאט זייפערמאן אין נאמען פון די ענגלישע קרעדיטארען געפאדערט עס זאלען גע-וועהלט ווערען 2 סינדיקען. היות דער רוב קרעדיטארען איז געווען געגען דעם איז אויסגעוועהלט געווארען דער ביז-אהעריגער סינדיק אדוו. פעליקס. דאס געריכט האט די וואהלען בעשטעטיגט.

* * *

דאס געריכט האט פערקלענערט דעם טערמין פון אנמעלדען די תביעות אין געריכט אויפזוכט פון דער פירמע א. פ. משקוויאניאנץ אויף נאר 1 חודש.

* * *

אופאדלאשטש'ן און נאד-זארען אין סעפטעמבער

אין סעפטעמבער זענען אין געריכט אנגעקומען 9 ביטעס וועגען אופאד-לאשטש'ן, דערפון האט דאס געריכט פערעפענטליכט 8 און אין נייגטען פאל איז געקומען צו א פרידליכען אויס-גלייך.

אין אויגוסט זענען געווען 12 ביטעס און דאס געריכט האט פערעפענטליכט 11 אופאדלאשטש'ן.

קען בוטעם ווערען נאדזארען זענען אין סעפטעמבער גראד ווי אין אויגוסט גישט אנגעקומען, דאגעגען האט דאס געריכט אין סעפטעמבער אפגזאגט אויף א ביטע פון פריהער צו געבען א נא-דזאר און דער בעטרעפענדער פירמע פערעפענטליכט א אופאדלאשטש.

קאאפעראטיוו פון נאפט-הורטאוניקעס

(—) דעם 25. ד.ח. איז אין ווארשא פארגעקומען א צוזאמענפאהר פון די נאפט=הורטאווניקעס פון גאנץ פוילען אויף וועלכען עס איז געשאפען געווארען א קאאפעראטיוו פון די נאפט=הורטאווניקעס, וואס האט שוין אונטערגענומען שריט צו פערטיידיגען די בעדראהטע פאזיציעס פון די הורטאווניקעס צוליב דעם, וואס די נאפט=אינדוסטריע ווערט קארטעליזירט.

די פעראינטערעסירטע לאדזער נאפט הורטאווניקעס ראטפען זיך שטעלען אין קאנטאקט מיט'ן צענטראלען סוחרים=פעראיין, וואו זיי קענען בעקומען די נויטיגע אינפארמאציעס.

ד"ר וויעלינסקי וועט נישט בעקומען קיין פענסיע פון מאגיסטראט

(§) לויט דער אויפקלערונג, וואס די וואיעוואדזטווא האט בעקומען פון אינערן מיניסטער, איז צו דרינגען, אז ד"ר וויעלינסקי וועלכען דער שטאט-ראט האט אויסגעשלאסען פון זיין מי-טע, צוגעמענדיג גלייכצייטיג ביי איהם דעם אמט פון וויצע פרעזידענט, וועט קיין פענסיע נישט קענען בעקומען פאר דער צייט וואס ער אמטירט נישט. לויט דער געזעצגעבונג, וואס איז געווען פער-פליכטענד אין אמאליגען קאנגרעס פוילען, האבען די מאגיסטראט מיטגלי-דער בכלל נישט בעקומען קיין פענסיע, זייער ארבייט איז געווען א האנאראר. זיי האבען בלויז געהאט רעכט צו פא-דערן ענטשעדיגונג פאר דער צייט, וואס זיי האבען געווידמעט די שטאט פערלא-זענדיג זייערע אייגענע בעשעפטיגונגען. דערפון ווערט ממילא קלאר, אז ווען דער מאגיסטראט מיטגליד איז אפגעשטעלט גון זיין פונקציע קען ער קיין פענסיע נישט בעקומען.

ארעסטאנט ארויסגעריסען פון איהם דעם פעלץ און ער האט מורא אויסצוזאגען

(§) דעם 10 אפריל ד. י. ארום 10 אזייגער איז צו הערשמאנ'ען אין געוועלב אויף לימאנאווסקי גאס 111 ארויין דער 17 יעהריגער אברהם פריד-לענדער טרינקען א גלאז זאדע=וואסער.

אין געוועלב האט זיך דאן געפונען דער 26 יעהריגער סטאניסלאוו גורניק, וואס איז שוין עטליכע מאל בעשטראפט פאר גנבות. גורניק איז געווען שכור און רעדזעהענדיג פרידלענדער האט ער פון איהם פערלאנגט ער זאל איהם פונדעווען א גלאז וואסער. פרידלענדער האט איהם געפונדעוועט, אבער נאכ'ן ארויסגעהן פון געוועלב האט דער גנב איהם נאכגעיאגט, פון איהם ארויפגע-צויגען דעם פעלץ און איז אנטלאפען. דאס פעלצעל האט ער שפעטער אוועק-געטראגען צו זיין קאכאנקע העלענא בזשעזשינסקא אויף לוטאמירסקא 177. דארט האט ער געהאט זיין מקום מנוחה א דריטער פשיאטשעל מיט'ן נאמען אמא האמפעל.

נעכטען זענען זיי אלע געשטאנען פאר'ן געריכט. נאך אזוי ווי פרידלענ-דער האט נע'טענה'ט, אז ער געדענקט שוין נישט צי גורניק האט ביי איהם צוגערויבט דעם פעלץ, האט דאס גע-ריכט איהם פער'משפט נאר צו 6 חד-שים תפיסה.

די אנדערע צוויי אנגעקלאגטע זענען בעפרייט געווארען.

געריכט אפגעווארפען די אורלויב-תביעות אין פשיגורסקי'ס פאבריק

(§) עהערגעכטען זענען אין לאדזער ארבייטס=געריכט בעטראכט געווארען 5 פראצעסען געגען דער פירמע ברי-דער פשיגורסקי, וואס זענען פערקלאגט געווארען דורך די געקינדיגטע ארבייטער צו בעצאהלען זיי פאר די אורלויבען. די עדות אדעל און ווייגבערג האבען ערקלערט, אז די פירמע האט בישט קיין אונטערהאנדלונגען מיט די שטרייקענדע [illegible]

מער. אין שטרייט די טערמינען האט דער פעראיין „פראצא" די עדות פשריקלאגט אין געריכט, וואו דער לייטער פון פער-איין וויל בעווייזען, אז זיי האבען פאלש געשוואוירען.

צום גדליהו

א בילדעל פון עהערנעכטיגען תענית-טאג אויף פיעטרי-קאווער-גאס

די קווייטלעך זענען אונטערגעשריבען. יודען שרעקט נישט דער „צום גדליהו", ווייל זיי האבען יעדען טאג א צום ברוך, צום משה, צום שלמה, צום חיים און אזוי כסדר. רק מ'פאסט, וואו עס איז נאר געווען א פאר אלי-טע גראטעס, א פערצייטישע ראטונדע, א פלושענע מופע, א טערקיש שאל-טוך, א בראש און א בשמים-ביקס לי-גען זיי שוין לאנג אין לאמבארד, דרעהט מען זיך אויף דער פיעטריקאווער-גאס מיט די שטעקעלעך אין די הענד און מ'קארטשעט צונויף די קאל-טע ביינער: בררר! עס בלאזט א קאל-טער הערבסט-ווינט. בלעטער פאלען. אין יום-כפור קומט אן. ווינשט מען זיך א חתימה טובה און אין הארצען נאגט שוין די זארג: דער ווינטער ריקט צו...

— א גוט יאהר, א גוט יאהר! — שרייט אויס אין אימפעט א פערסאפטי-טער יוד, וואס טראגט נאך א פעקעל גארן אונטערן ארעם צו זיין בעקאנ-טען, וואס דרעהט זיך און קוקט ארויס אויף משיח'ן. דער יוד, וואס דרעהט זיך, ענטפערט אפ „א גוט יאהר" און אין הארצען טראכט ער זיך: וואויל איז דיר, וואס דו האסט נאך א פעקעל. אך... בררר!

זיין איינציגע בעשעפטיגונג בע-שטעהט אין קויפען א „פארטעלע". דרעהט ער זיך טאקי פאר די לאטער-יע-ביורא'ס און לייענט פון שוי-פענס-טער ארויס די לאנגע ציפערן. לייענט און פערגלייכט אלע מאל מיט זיין צעטעלע, וואס ער האלט אין האנט. אט טוט ער א ציטער. דאכט זיך אז יא? הא? און אט ווערט זיין פנים ווידער אנגעכמורעט. נישטא קיין מזל... און ער דרעהט זיך ווייטער אראפ און ארויף.

— א מענש מ'ז דאך עפעס טון!..

נאר לאנג דרעהען קען מען זיך נישט. די ראש-השנה'דיגע זון, וואס האט אזוי מחיה'דיג געלויכטען און גע-וועקט פערשפעטיגטע האפנונגען, איז פערשוואונדען און איצט קאפעט א דראבנער הערבסטיגער רעגען, וואס יאגט אן א קעלט אין די גלידער און דערמאנט אין קויהלען. וואס לינען ערגיץ אנגעזאמעלט אין גרויסע לא-גערן, אין וואגאנעס אדער אין די קע-לער'ס פון די געצאהלטע גבירים.

געהט מען ערגיץ אין א בית-המדרש, אדער א שטיבעל און ביים אומעטיגען ניגון פון „ויחל" זוכט מען זיך פערגע-סען אין רעגען, אין ווינט, אין ווינ-טער, וואס רוקט צו און אין די „שווארצע ברילאנטען", וואס זענען פונקט אזא חלום, ווי די ווייסע ברילאנטען.

צום גדליהו. צום ברוך, צום משה — פאסטען איז היינט נישט קיין נייעס.

משה מחויב.

היינט — 50 סטאר-ארטיסטן

יודיש טעאטער „פילהארמאניע"
פערבאנד-טריפע פון א.א.ט. אין פוילן. אנפירונג א. בעזמאן

היינט מיטוואך
9 אווגנט וועט מען אין פילהארמאניע אויפציהען דעם פארהאנג און ס'וועט זיך אנהויבן א גראנדיעזער, ריזיג-קאלאסאלער, פערוויילענדער, לעבענדיגער, צאפלדיגער, זינגענדער און טאנצענדער

רעפרעזענטאנץ=אוונט
פון 10 לאדזער טעאטערס
אפערעטע, פארס רעוויע, דראמע, קאנצערט, קאמעדיע, קאבארעט, אין 1 אוונט פאר 1 בילעט

איז פראגראם: אפערעטע אין 3 אקטען מיט 20 נומערן געזאנג און טענץ

סעזאן פון ליבע!...

נאך דער פארשטעלונג 50 סטאר-ארטיסטען, לאדזער אלימפיאדע פון יודישע און פוילישע ארטיסטען

טעאטער-פאראדע פון יודישע און פוילישע ארטיסטען

א קאנקורס-מעטש פון די בעסטע קאמיקער און הומאריסטען

א קראנץ פון ספעציעל צוגעגרייטע אקטועלע הומארעסקען, סקעטשעס, מאנאלאגען, ראמאנסען, לידער, קופלעטען. דועטען און טענץ. פאראדיעס, שאו זש, וויצן, גלייכווערטליך און קיבעץ. אויסגעפיהרט פון אלע פוילישע און יודישע ליבלינגע אין לאדז, אונטער דער אנפיהרונג פון דירעקטאר דוד צעלמייסטער. און דאס וועט זיין

די גרעסטע טעאטער-סענסאציע אין דעם סעזאן.

פילהארמאניע
אמזעל געניא, באלבירסקי הערש, בעזמאן סאניא, [illegible], גאלדשטיין לאלא, ביאלקאוויטש ישראל, גאלדבערג סעם, האניגבוים, גוטמאן קלמן, טופמאן מרים, דראנאיו מרדכי, צווייליך חנה, האמבורגער דוד, ראזענצווייג חנה, האניגבוים פישעל, אמזעל וואלף, הערשקאוויטש שלמה, אריעל דוד, טופמאן יהושע, בוזגאן חבל, שערמאן דוד, בליאכער שבתי, צווייליך ישעי'

עלא שליפקאוויטש
אין איהר רעפערטואר

בילעטען פון 90 גר. שוין צו בעקומען אין די קאסע פון טעאטער „פילהארמאניע"

ווילנער טרופע
מרים ארלעסקא
משה פאטאשינסקי

פאפולארני טעאטער
לילי מעלאדיסטובנא
וואצלאוו סאווינסקי
מיכאל דאנעצקי

„יאר"-טעאטער
וו. סאדאווסקי
ה. ווראבלעווסקי
ב. באמבנטאווסקי

„צירוליק" (סקאלא)
לאסקאווסקי
בעלסקי

„גאנג"
סאשא באראנסקי

פאני רובינא
די פענאמענאלע חזנ'טע

שטאט-טעאטער
מיכאל זניטש
מראזשינסקי יאן

קאמעראל טעאטער
שלעטשינסקי הענריק
מאדזענסקי וולאדיסלאוו

„מעלאדראם"-טעאטער
יאנקאווסקא יאנינא
סערווינסקי מ.
גנרסאן ב.
יאנושצעווסקי ר.

טעכנ. לייטער: דוד אריעל
סופלאר: וואלף נייהויז
דירעקטאר: ל. זעלמאן.

תל-אביב

(ענדע פון זייט 3)

געפינען א סך, א סך מעהר יודען וויפיל די פערמאגסט און האפסט צו פערמאגען. אין קוני איילענד ביים ים זענען זיי טאקי ווי דער ביבלישער זאמד אויפ'ן ברעג, און אויך דארטען לעבען זיי זיך אויס שפיל און ספארט, אבער קוני איילענד איז וואולגאריטעט קוני איילאנד איז ביליגקייט, איז שפאס, איז בייזער וויץ. איז זידעל-ווארט. א פרעמדער געהט דורך, און זיין בליק איז פעראכטונג.

דיין ברעג איז אויפקום, שטאלצע דערוואכונג, יובעלנדיגע בעפרייאונג, דערהויבענקייט אן אויפגעלעבט פאלק האט אויפגעלעבט דאס לעבען, דאס לעבען לעבעדיג געמאכט. א פרעמדער געהט דורך, און זיין בליק איז בעוואונ-דערונג, אפשר נישט-געוואלטע, אפשר — קנאה...

זעהסט, אט ווייס איך נישט. וואו דיין בית-עולם. עס איז אזוי פיל לע-בען און אויפלעבען אין דיר, אז מען פערגעסט דעם טויט און זיין רוה-ארט.

דאך — נישט אלץ איז שעהן און פיין אין דיר, נישט אלץ ווי עס האט געדארפט זיין. דיין יחד איז אויסגע-לייזט און פריי פון גלות; אבער גאנץ אפט איז ער נאך נישט אויסגעלייזט און פריי פון זיך אליין. אין דיין הער-ליכער זוניגקייט האט ער אריינגע-בראכט א סך אלטען שימל; אין דיין פרישקייט — א, וויפיל צעפוילטקייט!

די שרעקליכע איינפאלענישען, אין וועלכע דיין ארימקייט ווערימט, די עלענדע ביידלעך פון אלטען, פעררא-טיגען בלעך און צופוילטע ברעטער און שטיקלעך גלאז, העסליכע, שוידער-האפטע סוכות, אנגעשטעלטע אויפ'ן נאקעטען זאמד, אין שאטען פון ארוי-מיגע מויערען — ווי לאנג וועסטו זיי נאך לאזען שטעהן? טוען דיינע אויגען נישט וועה פון זיי? טוט דיין הארץ נישט וועה אויף די, וואס פוילען אין זיי?

ווי אומווירדיג איז דער קאמף פון דיינע בעזיצענדיגע קלאסען געגען דיי-נע פראלעטאריער! אויסגעלייזטע טרא-גען מיט זיך קנעכטשאפט, צוימען פאר דעם ארימען ארבייטער, רעכט-בעגרעני-צונגען, וואהל-רויב. — זאפען. וואס זיי האבען אפגעקוקט ביי די הערשנ-דיגע קלאסען פון אנדערע פעלקער. ביי די ענגלישע טאריס, די דייטשע יונקערס. די פוילישע פריצים. פאר וואס האט די גרויסע פרייד פון אויס-בעלייזטקייט נישט אויסגעפילט זיי אזוי, אז זיי זאלען זיך שעמען צו ווילען אונטערדריקען?

און ווי פערקרעמערט דו ביסט! קראם אויף קראם, גאסען און גאסען מיט קראמען. קליין-קליין-קלענער. עס גריבעלט פון זיי... דאס האט דיר נישט געטארט געשעהן. און זיכער האסטו נישט געדארפט דערלאזען, אז די גאס, וועלכע טראגט דעם נאמען הערצל, זאל אזוי פארקראם-פעסטעט ווערען. עס איז ווייניג צו עהרען דעם נאמען פון פאלקס-העלד. מען דארף עהרען זיין גייסט. וואס פאר א סימ-באל איז איצטער דיין הערצל גאס? וואס פאר א שייכות האט זי צום גייסט פון דעם זעהער און וועקער?

עפעס צו פיל פראצענטניקעס — פרא-צענטניקעס פון דעם ביזוסטען סארט. האבען זיך אריינגעווארעמט אין דיר, ווי פיאווקעס און ווערים! בעפרייטע גלות-יודען, וואס טוען ווי יענע מדבר-מענשען, וועלכע שלעפען מיט זיך דעם מדבר. זיי ווייסען נישט, ווי זיי דער-נידעריגען דיך!

א, אלטס, אלטס. א סך אלטס געהט נאך ארום איבער דיינע גאסען! פאר-צייטיגע, אלטע יאהרהונדערטער, אנא-כראניזמען, גוישע, וואס האבען נאך זייער רוה נישט געפונען. בצרויאס האסטו נאך פאר זיי אזוי פיל דרך-ארץ?

א, תל-אביב! און א פארק וואו איז? דיר פעהלט א פארק! ווייסט — א שטאט-גארטען, מיט א סך היכל, גע-דיכטע בוימער, וואס וואלטען געוואר-פען קיהלענדיגען שאטען אויף די אלעען אונטער זיי און אויף די בענק. אין די אלייען. בענק, אויף וועלכע עס וואלטען געזעסען דיינע שריפטשטע-לער, וואס מוזען איצטער שטעהן אויף די גאסען אדער דורכשטופען זיך אויף ענגע טראטואַרען אין געשפרעך איבער תורה און קונסט און קיבוץ. אין צווי-שען די אלעען איינע א זייטיגע, אפ-געזונדערטע, שטארק שאטנדיגע, וואס אויף איהרע בענק וואלטען זיך פער-רוקט די בחורים און די קורצע הויז-לעך און האלבע ארבעל און די מייד-לעך, די נישט-אויסגעפוצטע אבער בע-חנ'טע מיט זיבען חנ'ען, וועלכע יו-גענד האט און ליבע...

און דיר פעהלט... אבער צו וואס אויסצעהלען דיינע פעהלערען? פלע-קען אויף דיין זון, פלעקען אויף דיין זוניגקייט. דיין זוניגקייט ווערט פון דעם נישט קלענער. מ'מערקט קוים די פלעקען — מ'איז פערשכורט פון דיר, כאטש דיין געטראנק איז בלויז גאזאז — רוישיג, שפריציג, גאזיג זאדע-וואַ-סער.

צו א געליבטער ביסטו געגליכען, תל-אביב. שעהן און קרעפטיג, מיט ברענענדיגע, שרפ'ענדיגע אויגען, מיט אויפעסענדיגען פייער אין אלע בעווע-גונגען; וועגוס, אנ'ארויסגעשרונגענע פון זאמד... ווי קאן דער געליבטער זיך אפשטעלען אויף פגימות?

א, תל-אביב!

א שעה מיט מאקסים גארקי

(ענדע פון זייט 3)

מיינע אמאליגע יאהרען, ווען איך דערצעהלען, ווי איך האב געבידעוועט. ביטע — האט ער צו מיר שעלמיש א שמייכעל געטאן—דערצעהלט אקאדעמיש זאלען זיי וויסען, פון וואנען איך האב זיך דערשלאגען צו דער וועלט אין סא-רענטא.

איך האב זיך איבערגעקוקט מיט'ן ריכטער און אנגעהויבען האקען א מישט-ניק אין בראקען אין קרויט און געזעסט פון מיין אמאליגען „פולעמיאט".

— אזנמאל געדענק איך, ווינטער-צייט ווען דער פראסט האט געקנאקט אין גאנץ „ראסיע" האב איך מיט אלעק-סיי מאקסימאוויטש געהאלטען אין צע-זעגען קלעצער אויף ברעטער. אין א באר הרשים איז אלעקסיי מאקסימא-וויטש מיד געווארען און פארגעלעגט מיר זאלען בעסער אריבערגעהן אויף מאשינען=ארבייט, וואס איז פיל לייכ-טער.

— ער, אליאשא — האב איך אנגע-הויבען זשארזשירען זיינע העלדען — וואס צימערסטו אזוי פאר'ן פעלעכל? שמארבען! וואס איז דאס אומגליק? וועט זיין א בערגעלע אויף דער ערד אין א לעבעלע אין הימעל... ער, אליא-שא, אליאשא"...

פלוצלינג האט דער רוח אנגעטראגען צו אונז אין עס=צימער א גאנצע שווארע פון בחורים געהעמדעלטע, געגארטעלטע, געבריליטע און געבילדעטע. די שווא-רא האט אנגעפיהרט אנ'אלטע מויד מיט א פאפירא'ס צווישען די ציין. די מויד איז געווען אנ'אמת'ע „יפת תואר" ד. ה. א נאז, ווי א פאס איז א מויל, ווי טויער. זי איז נעגאנגען געשווירען, ווי א מאנסביל, געטראגען א מאנסבילישען הוט און גערעדט האט זי מיט א מאנס-בילישען-קול, עפעס א מין „חצי זכר". גארקי האט געקוקט אויף מיר, ווי אמת נאר וואלט זאגען: אט אזוי, גוטער ברו-דער, מוטשעט מען זיך אויף דער וועלט, אט אזוי קולעט מען אהן א מע-סער...

די בחורים און די מויד זענען נישט געווען קיין זשורנאליסטען, זיי האבען אויך קיין שייכות נישט געהאט צו דער רוסישער רעוואלוציע. אויב נים רעכ-נען דאס, וואס די בחורים האבען גע-טראגען שווארצע „טרויער" אונטער די נעגל, געשנייצט די נעזער מיט רויטע טאשען-טיכלעך און די אלטע בתולה... הל! זי האט פרינציפיעל נישט אנער-קענט קיין חופה וקדושין...

==ש==

די לאַגע אויפ'ן מאַנופאַקטור-מאַרק
און אין דער זיי'ן-בראַנשזע

(א.ג.) אין דער לאָדזער זײַד-אינדוס־טריע איז די לאַגע איצט אַ שלעכטע. די גרעסטע צאָהל פאַבריקען אַרבעט נאָר צוועלף טעג אין וואָך און דאָס נאָר טייטש זיי. ניט קוקענדיג דערויף, וואָס די דויקה שטאַפּען זענען געשטיגען, איז דער פּרייז פון זײַד־סחורות געבליבען דער זעלבער.

אין דער מאַנופאַקטור בראַנזשע האָט די לעצטע וואָך געהערשט אַ מוים־שטיל קייט. בעת דער האָט אויף באַנוועל האָבען סוחרים זיך פאַרזעהן מיט סחו־רית, וואָס ליגען איצט נאָר אויף די פּאָליצעס. היות ווי די טראַנזאַקציעס זענען דאָן געמאַכט געוואָרען נאָר צום טייל אויף מזומן און אויף די רעשט איז געגעבען געוואָרען וועקסלען. רעכ־נען די סוחרים זיך מיט די מעגליכקייט פון אַ פּראָטעסט כוואַליע. פון וואַרשע און לעמבערג קומען שוין מאָקי אַז ידיעות, אַז די סוחרים צאָהלען נישט זייערע פאַרפליכטונגען.

עפּידעמישע קראַנקהייטען אין לאָדז

פון 25 סעפּטעמבער ביז'ן 1 אָקטאָ־בער זענען אין דער געזונדהייטס־אָפּטיי־לונג בײַם מאַגיסטראַט פאַרנאָטירט גע־וואָרען פאָלגענדע פאַלען פון עפּידעמי־שע קראַנקהייטען: בויך־טיפוס — 98, שקאַרלאַטינע — 122 קראַנקע, דיפטע־ריט — 86 קראַנקע, מאָזלען — 5 קראַנ־קע, רויז — 9 קראַנקע. סך־הכל 329 פאַלען. אין פאַרגלייך מיט די פריהערדי־גע וואָך האָט זיך די צאָהל קראַנקהײַ־טען געמעהרט מיט 31 פאַלען.

מיליטער־דינסט־צייט
צוגערעכענט צו דער עמעריטור

(§) לויט דער אויפקלערונג וואָס דער מאַגיסטראַט האָט בעקומען, ווע־רען די מאַגיסטראַט בעאַמטע צוגערע־כענט צו דער עמעריטור די דינסט־יאָה־רען אין דער אַרמעע. פאַר די דאָזיגע דינסט־יאָהרען מוז אָבער דער בעאַמ־טער צאָהלען אַ געוויסען אָפּצאָהל.

הויז־ווירט פון נאָוואָמיעסקאַ 26
פאַרקלאָפּט די מירען פון נערער שטיבעל

די חסידישע אײַנוואוינער פון נאָוואָ־מיעסקאַ גאַס האָבען געלטען בײַנאַ־וואוינט אַנ'אויסערגעוועהנליכען פאַל, וועל־כער איז ווערט פאַרצייכענט צו ווערען.

אין הויז אויף נאָוואָמיעסקאַ 26 גע־פינט זיך זייט צעהנדליגער יאָהרען אַ נערער שטיבעל. דאָס שטיבעל איז צוי־ליב'ן קריזיס שולדיג געבליבען דעם הויז־ווירט, דעם בעקאַנטען גערער חסיד וואָווע אײַזנער, אַ סומע פון 500 זל.

נעכטען פאַרטאָג'ס, בעת די מתפללים זענען געקומען זאָגען סליחות, האָבען זיי געפונען די טירען פאַרקלאַפּט מיט נעגלעל.

די חסידים האָבען גענומען אינטער־ווענירען בײַם הויז־ווירט, עס האָט אָבער גאָרנישט געהאָלפען. דאָס שטיבעל איז געבליבען פאַרמאַכט.

געמאַכט זיך אַ פּעהלער כדי אויס־צומיידען מיליטער־דינסט
דערפאַר וועט ער זיצען 5 חדשים אין תפיסה

(א) פאַר'ן מיליטער געריכט איז נעכ־טען געשטאַנען דער זעלנער יאַן קאָזו־לאָווסקי, וועלכער בעשולדיגט איז אין אַרײַנגנוסען זיך עסיג־עסענ'ץ אין אויער, כדי אַרויסצורופען אַ ענטצינדונג, וואָס זאָל אים מעגליך מאַכען בעפרייט צו ווערען פון מיליטער דינסט. קאָזולאָו־סקי איז פאַר'משפּט געוואָרען אויף 5 חדשים תפיסה.

פאַר'ן אימפּאָרט פון קאָלאָניאַל־סחורות
ווער קען פון זיי גענימען?

(א) די האַנדעלס־קאַמער האָט בע־קומען אַ צירקולאַר אין צוזאַמענהאַנג מיט די צאָהל הנחות בײַם אימפּאָרט פון קאָלאָניאַל סחורות. לויט דעם צירו־קולאַר, וועלען יענע סחורות נעניסען פון דער הנחה אויף וועלכער עס וועט יעדעס מאָל אײַנגעצאָהלט ווערען דער אָפּצאָהל פאַר דער צווישען מיניסטער־יאַל קאָמיסיע צו אונטערשטיצען דעם עקספּאָרט. יעדעס מאָל בעת'ן אַרײַנשי־קען דעם צעטעל פון דער מיניסטעריאַל קאָמיסיע מוז צוגעשיקט ווערען אַ בײַ־טע מיט סטעמפּעל־מאַרקען און עס מוז אויך אָנגעגעבען ווערען דאָס אָרט פון וואַנען די סחורה קומט און אין צאָל־אַמט.

גאַלט־פעלשער
פערמשפּט צו 1 יאָהר תפיסה

(§) דעם 1 מאַי איז אַרעסטירט גע־וואָרען אַ געוויסער קאַראָל מולער 24 יאָהר אַלט. בעת'ן בעזוכען גויחם האָט מען אָבער געפונען אין זײַנע טאַשען פאַלש געלד. אין שטוב בײַ אים האָט מען אויך שפּעטער געפונען די מכשי־רים צו מאַכען דאָס פאַלשע געלד.

נעכטען איז מולער געשטאַנען פאַר'ן געריכט. ער האָט זיך אין דער שולד נישט מודה געווען אָבער די עדות האָ־בען געגען אים אָפּגעגעבען שלעכטע ערקלערונגען און ער איז פאַר'משפּט געוואָרען אויף 1 יאָהר תפיסה.

* * *

(§) פאַר'ן קרײַז־געריכט איז געשטאַ־נען דער 40־יעהריגער אַראָלף דיקע אַ קצב, ווערענדיג בעשולדיגט אין פאַר־שפּרייטען פאַלש געלד. דיקע האָט זיך פאַרטיידיגט, אַז ער האָט נישט גע־וואוסט, אַז דאָס געלד איז פאַלש. היות ס'זענען געגען אים נישט געווען קיין פעסטע בעווייזען, איז ער בעפרייט גע־וואָרען פון יעדע שטראָף.

אײַנברוך אין אַ טאַבאַק־געשעפט

(ב) נעכטען בײַנאַכט האָבען זיך גנבים אַרײַנגעקריגען אין אברהם מאָכ־לאָוויטשעס טאַבאַק־געשעפט אויף פּאַ־טאָפּקאַ 51 און צוגע'גנב'עט פּאַפּיראָסען פאַר 600 זל.

שטאָטישע שטייער־עקזעקוציעס
ווערען שוין דורכגעפירט דורך דער שטייער־מאַכט

(§) אין משך פון די לעצטע טעג האָט די שטייער־קאַמער אָפּגעהאַלטען אײַניגע קאָנפערענצען, אין וועלכע עס האָט זיך אויך בעטייליגט דער דעלעגאַט פון פינאַנץ מיניסטער, אינספּעקטאָר לי־פינסקי. די קאָנפערענצען האָבען געהאַט דעם צוועק פעסטצושטעלען דעם אופן ווי אַזוי די עקזעקוציעס פון די פאַרלע־געגע שטאָטישע שטייערן זאָלען דורכגע־פיהרט ווערען, כדי צו ערמעגליכען די בעשלעקרונג אויסצומײַדען פּתום'דיגע עקזעקוטיראַציע קאָסטען.

דער שטייער־אַמט האָט איבערגענו־מען, ווי בעקאַנט די עקזעקוציעס פון מאַגיסטראַט שטייערן, קראַנקען־קאַסע, „זוס", פאַרזיכערונגס־געזעלשאַפטען פאַר אומגליקס־פאַלען, ראַדיאָ און טעלעפאָן. דאָס איבערשיקען די אַקטען אין שטייער אַמט האָט זיך שוין אָנגעהויבען פון 1 אָקטאָבער.

אָנגעהויבען זיך מיט בראַנפן
און געענדיגט אין... פּאָגאָטאָווי'ע

(§) אין דער וואוינונג פון יוזעף מרוק (וואָרנאַ 26) איז נעכטען פאָרגע־קומען אַ פערוועלונג. ווען דער עולם איז שוין געווען אונטער'ן גלעזעל, האָט מען זיך גענומען קריגען און באַלד דע־רויף האָבען גענומען פליהען פלעשער, טעלער און שטאָהלען און אַלע זענען אָרענטליך צו'מזיק'ט געוואָרען. די אַרויס־גערופענע ניכע־הילף האָט די פערוואונ־דעטע ערטיילט די ערשטע הילף.

נײַער אָנפיהרער פון קאָנאָליזאַציע־אָפּטיילונג

(§) ווי בעקאַנט, איז מיט אַ צייט צוריק אַוועק אין עמעריטור דער איצט פערשטאָרבענער נאַטשעלניק פון דער קאָנאַליזאַציע אָפּטיילונג אינזש. קושי־וואַן. אויף זײַן אָרט איז נאָמינירט גע־וואָרען דער ביז איצטיגער פערטרעטער אינזש. סמאָלקאָווסקי, וועלכער איז מיט אַ פּאָר טעג צוריק פּראָליזירט געוואָ־רען. אין די נאָהענטסטע טעג וועט גע־וועהלט ווערען אַ נײַער נאַטשעלניק.

שוין איינמאָל אַ „געגריוועטער"!
פערטריבען דאָס ווייב און אונטערגעוואָרפען זיין קינד
דער פײַנער טאַטע אַרעסטירט

(:) די שכנים פון הויז אויף פאַר־ווישעטשנאַ 27 האָבען נעכטען דערזעהן ליגען אין טויער, אײַנגעוויקעלט אין שמאַטעס, אַ קינד אין עלטער פון איין יאָהר. דאָס קינד איז אָפּגעפיהרט געוואָ־רען אין 4־טען קאָמיסאַריאַט, וואו עס איז פעסטגעשטעלט געוואָרען אָט וואָס:

מיט בערך 8 יאָהר צוריק האָט פײַ־וועל ליסקער (רזשעזשניקע 43), אַ גענרי־וועטער שוסטער, חתונה געהאַט. דאָס פּאָר־פּאָלק האָט נישט שלעכט געלעבט, פּרנסה האָט אויך נישט געפעהלט. און דורך דער צייט זענען אויך געבוירען געוואָרען 4 קינדער.

נאָכ'ן געבורט פון פערטען קינד איז משה געוואָרען קעלטער צו זײַן פרוי און געגומען פערנאַכלעסיגען די שטוב, ער פלעגט אָהנעקומען שפּעט בײַנאַכט אַז, אַז די פרוי האָט איהם גענומען מאַכען פאָרוואורפען, האָט ער זי געשלאָ־גען מכות רצח און אויפגעהערט אײַנ־גאַנצען געבען געלד אויף פּרנסה. די פרוי מיט די פיר קלײַנע קינדער האָבען געדוגערט. נישט קענענדיג מעהר אויס־האַלטען דעם הונגער, איז די פרוי פאַרגינג וואָר אַוועק פון שטוב און אי־בערגעלאָזט די 4 קינדער. פײַוועל האָט זיך דאָס אַנטלויפען פון דער פרוי נישט שטאַרק גענומען צום האַרצען און מאַ־כי בעשלאָסען אויך פּטור צו ווערען פון די קינדער. די ערשטע פּראָבע האָט ער טאַקע נעכטען געמאַכט מיט'ן יונגסט־טען קינד, פּרובענדיג עס אונטערצוואַר־פען אין טויער אויף פאַרווישעטשנאַ 27. דאָס איז איהם אָבער נישט געלונגען אַז ער צוזאַמען מיט'ן קינד זענען אָפּגע־פיהרט געוואָרען אין קאָמיסאַריאַט. נע־גען דעם אומברחמנות'דיגען טאַטען איז צוגע־פגעשטעלט געוואָרען פּראָטאָקאָל.

טעאַטער און קונסט

רעפּרעזענטאַנץ־אָוועגד
פון 10 לאָדזער טעאַטערס
אין פילהאַרמאָניע

הײַנט קומט פאָר אין פילהאַרמאָניע אַנ'אויסערגעוועהנליכער פערווײַלונגס־אָוועגד. חוץ דער קאָמישער אָפּערעטע אין 3 אַקטען „סעזאָן פון ליבע" וועלען נאָך דער פאָרשטעלונג פאַר'ן לאָדזער טעאַטער־עולם זיך רעפּרעזענטירען פון אַלע לאָדזער טעאַטער'ס די בעסטע פּױ־ליש'ע אַרטיסטען.

רעגיסטראַציע
אויף אַרבייטסלאָזע־שטיצע

דער אַרבייטסלאָזען־אַמט איז מודיע, אַז די רעגיסטראַציע אויף אַרבייטסלאָזען אונטערשטיצונג אויפ'ן חודש אָקטאָבער הויבט זיך אָן לויט פאָלגענדען סדר:

דאָנערשטאָג, דעם 6. אָקטאָבער פון A ביז L

פרײַטאָג, דעם 7. אָקטאָבער פון M ביז Z

נאַכט־דיזשורען אין די אַפּטייקען

הײַנט בײַנאַכט דיזשורירען פאָלגענדע אַפּטייקען: ש. יאַנקעלעוויטש (אַלט־שטאַט 9), ז. שטעקעל (לימאַנאָווסקי 37), ב. גלוזאָווסקי (נאַרוטאָוויטש 6), ס. האַמבורגער (גלובנאַ 50), ל. באַרו־לאָווסקי (פּעטריקאָווער 307), א. פּיעט־ראָווסקי (באַטאַרסקאַ 91).

גנבות

(§) פון פאַבריקס־לאַגערי בײַ דער פירמע „ווילפּאַרט" באַרלעשנאַ 14, האָ־בען גנבים אַרויסגע'גנב'עט אײַניגע פעק־לער זײַדענ'ס.

האַנדווערקער בעפרײַט פון גאָו־שמייער לטובת דעם אַרבייטס־לאָזען־פאָנד

(§) אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם נײַעם אָפּצאָהל פון גאָז לטובת דעם אַרבייטס־לאָזען־פאָנד, וואָס מאַכט אויס 5 פּראָצ. פון דער הויך פון רעכנונג, האָט דער אונגערן מיניסטער אַרויסגעגעבען אַ פּער־אָרדנונג, אַז די, וועלכע האָבען אינדוס־טריע פּאַטענטען 8 קאַטעגאָריע און בע־נוצען דעם גאָז צו דער מלאכה, ווערען בעפרײַט פון אויבענדערמאָנטען אָפּ־צאָהל.

גרופּע פון „החלוץ המרכזי" אָפּגעפאָהרען קיין א"י

מוצאי ראש־השנה זענען אַ גרופּע מיטגלידער פון החלוץ־המרכזי אין לאָדז אָפּגעפאָהרען קיין א"י.

צו דער באַהן איז געקומען אַנ'עולם פון העכער 1000 פּערזאָן. בעת'ן אָפּ־פאָהרען פון צוג האָט דער עולם געזונגען „התקוה".

ברית־פאַרקעהר
אויף די לאָדזער פּאָסט

(§) אין חודש סעפּטעמבער זענען אָוועקגעשיקט געוואָרען אויף דער לאָ־דזער פּאָסט 1.934.100 געוועהנליכע בריף, 67652 — רעקאָמענדירטע און 2.045 — ווערט־בריף. אָנגעקומען זע־נען 1.897.980 געוועהנליכע בריף, 70.876 פּאַלעצאָנע און 2.470 — ווערט בריף.

סאָציאַלע הילפס־קאָ־מיסיע בײַ דער קהלה

הײַנט קומט פאָר אַ זיצונג פון דער סאָציאַלער הילפס־קאָמיסיע בײַ דער קהלה, אויף וועלכער עס וועלען פער־טראַכט ווערען און בעשטעטיגט אַ גאַנ־צע רה ביטעס. אַסיגנירט איז געוואָרען 2000 זל.

אַ ביטער קינד...

(§) אַלעקסאַנדער מושישאָוו (עמיל־יאַ 6) האָט נאָכ'ן אַרויסגעהן פון קינאָ „באַלאָס" דערזעהן, אַז מ'האָט בײַ איהם אַרויס'גנב'עט אַ גאָלדענעם זיי־גער מיט אַ קייט פאַר 120 זל.

קינד אונטער די רעדער פון אַ וואָגען

(§) אויף אַנדזשעיאָ וואָס איז דורך אַ פּאָסט־וואָגען איבערגעפאָהרען געוואָ־רען די 7־יעהריגע יאַדוויגאַ לומשאַק. אין אַ שווערען צושטאַנד איז זי אָפּגע־פיהרט געוואָרען אין שפּיטאָל.

DR. MED.

M. Heller

ספּעצ. פאַר הויט־ און ווענערישע קראַנקהייטען און מענער־שוואַכע

האָט זיך איבערגעצויגען אויף

מראַנוטאַ 8 טעל. 179-89

נעמט אָן ביז 10 פריה און 4—8 נאָכמ.

אונבעמיטעלטע—לעטשניצע פרייזען

פאַר פרויען אַ בעזונדער וואַרטע־צימער

Dr. med.

D. Rawicz

צוריקגעקעהרט

פון אויסלאַנד

נעמט אָן פון 3 ביז 4 נאָכמיטאָג

קילינסקיעגאָ 49 טעלעפאָן 154-26

ראַדיאָ־פּראָגראַם

מיטוואָך, 5 אָקטאָבער

לאָדז, (233.8), 11.50 וועטער בע־ריכט פון דער הויפּט־מיליטערישער וועטער־סטאַציע פאַר פליה־וועזען, 11.58 שצה־צייכען, 12.05 טאָג־פּראָג־ראַם, 12.10 פּרעסע־איבערזיכט, 12.20 פּליטען, 12.40 וועטער־בעריכט, 12.45 פּליטען, 1.55 פּקויטען־כראָניק, 4 - דיאָ־לאָג פאַר עלטערע קינדער, 4.13 בריף פון קינדער, 4.30 פּליטען, 4.40 פאַר־טראַג — 5 אוידיציע פאַר מוזיק־לעהרער, 5.40 פּאָרטראַג, 5.55 פּראָגראַם אויפ'ן נעכסטען טאָג, 6 — קאָנצערט. בעת דער פּויזע — ליפּעזנדעידיעות 6.55 פּערשידענעס, 5.15 קאָמוניקאַט פון דער געזעלשאַפט פאַר פערד־צוכט אין פּוילען, 7.20 קאָמוניקאַט פון דער לאָ־דזער האַנדעלס־קאַמער און טעאַטער־רעפּערטואַר, 7.30 ליטעראַרישע פּע־ליעטאָן 7.45 ראַדיאָ־פּרעסע - זשורנאַל, 8 — קאָנצערט, יוועהרענד דער פּויזע — ספּאָרט־ידיעות און בײַלאַגע צום ראַדיאָ, פּרעסע־זשורנאַל, 10 „אויפ'ן האָריזאָנט, 10.40 פּליטען, 10.55 אָפי־ציעלער קאָמוניקאַט פון מלוכה'שען מעטעאָראָלאָגישען אינסטיטוט און פּאָ־ליצײַ־קאָמוניקאַט, 11 — טאַנץ־מוזיק.

—§—

זייט פאָרזיכטיג

מיט די הער־טרייבלער פון אַ ראַדיאָ־אַפּאַראַט, וואָס איז פער־אייניגט מיט דער שטאָטישער עלעקטרישער נעץ!

עס איז געפעהרליך!

די לעצטע צייט האָבען זיך שוין בעוויזען אין פערקויף אַזעלכע פערפאָל־קאָמטע ראַדיאָ אַפּאַראַטען, בײַ וועלכע מען דאַרף שוין אײַנגאַנצען נישט האָבען קיין אַקומולאַטאָרען און אַנאָדען־באַטע־ריעס. מען דאַרף בלויז אַרײַנשטעקען דעם שטעקעל פון אַפּאַראַט אין עלעק־טרישען קאָנטאַקט און דער אַפּאַראַט שפּילט שוין.

בײַ אַזעלכע נײַ־מאָדישע אַפּאַראַטען דאַרף מען אָבער זײַן זעהר פאָרזיכטיג אין פאַל, ווען מיר ווילען נישט דורכ'ן הילכער, נאָר מיט דער הילף פון הער־טרייבלער. מען דאַרף וויסען, אַז אין די דראָטען פון הילכער, אָדער הער־טרײַבעל גייט אַ שטאַרקער שטראָם פון דער שטאָטישער נעץ און אין פאַל, ווען די איזאָלאַציע פון די דראָטען פון הער־טרייבעל איז אַפּיסעל דורכגעריבען אָבער בעשעדיגט, איז מעגליך, אַז אַ טייל פון שטאַרקען שטראָם זאָל אַרורך־דורעקט דורכ'ן קערפּער פון ראַדיאָ־הערער און דאָס קאָן אַמאָל האָבען נים גאַנץ אָנגענעהמע און אפילו טרויעריגע פאָלגען.

דעריבער וואָרנען מיר, נישט צו הע־רען פון די עלעקטריפיצירטע אַפּאַראַטען מיט דער הילף פון הער־טרײַבלער, אײַ־דער מען ווענדט אָן אַ פערהיטונגס־מיט־טעל. דאָס דאָזיגע מיטעל בעשטעהט אין דעם, וואָס מן בענוצט אַ טראַנספאָרמאַ־טאָר, וואָס קאָן אויסהאַלטען מינדעס־טענס 1600 וואָלט. צווישען די דראָטען פון טראַנספאָרמאַטאָר דאַרף מען אַרײַנשטע־לען אין די „גנעסטלעך", וואו מען שטעקט אַרײַן די דראָטען פון הילכער. ערשט דערנאָך שטעקט מען אַרײַן אין דער אַנדערער זייט פון טראַנספאָרמאַ־טאָר די דראָטען פון די הער־טרײַבלער. דעמאָלט קען שוין גאָרנישט געשעהן און מען קען שוין רוהיג הערען דורך די הער־טרײַבלער.

—§—

ליבע און קייטען
גרויסער סענסאַציאָנעלער ראָמאַן פון דער נאָהנטער פערגאַנגענהייט

(100־טע פאָרטזעצונג)

אָבער פּלוצלינג האָט ער זיך פערהאַקט, די יונגע בעטלערין איז נעהנטער צוגעגאַנגען צו איהם.

— דער הער סולקאָווסקי דערקענט מיך נישט — האָט זי געזאָגט מיט אַ שטיל און ציטערענדיג קול — אמת איז, אַז איך בין געווען בלויז אַ שפּילעכעל פאַר אײַך, אַ שפּילעכעל אויף עטליכע שעה, און דערנאָך האָט גויט און עלענד געענדערט מײַן געזיכט.

אויף הער סולקאָווסקי'ס פּנים האָט זיך געמאָלט אומ־צופרידענהייט. ער האָט דערקענט די פרוי, וואָס איז ווירק־ליך געווען פאַר איהם נישט מעהר, ווי אַ שפּילעכעל, אָבער ער האָט זיך געמאַכט, אַז ער דערקענט איהר נישט. ער האָט פאַרשטאַנען, אַז אַזוי דאַרף ער טון.

— וואָס רעדסטו? איך דערמאָן זיך נישט. אַז איך זאָל דיך ווען עס איז האָבען געזעהען. זאָג, וואָס עס האָט דיך דאָ אַהער געבראַכט, וואָס דו ווילסט פון מיר.

סולקאָווסקי'ס גראָב קול האָט איבערגעשראָקען די יונ־גע פרוי, און דאָס אײַגענטליך האָט ער געוואָלט.

אויף איהר פּנים האָבען גענומען רינען טרעהרען.

— איך בין בעצוואונגען אײַך אַלץ צו דערמאָנען.

געדענקט הער סולקאָווסקי עליזאַבעט'ן, וואָס איז געווען אַ שטוב־מיידעל בײַ אײַער טאָכטער רעגינע.

ווי גליקליך האָב איך זיך געפיהלט, ווען איך, אַנ־אָרימע יתומה, האָב מיט אַ יאָהר צוריק בעקומען בײַ אײַך די שטעלע.

און מיר איז באמת גוט געווען, ווי אין אַ גן־עדן. איך האָב קיינמאָל נישט געהערט פון דער פרײַלין רעגי־נאַ קיין שלעכט וואָרט.

אויף מײַן אומגליק האָב איך געצויגען אויף זיך די אויפמערקזאַמקייט פון אײַך, הער סולקאָווסקי. לאַנג האָב איך געשטעלט אַ פערביסענעם ווידערשטאַנד. אין אַ געוויסען טאָג האָט איהר געזוכט די פרײַלין רעגינאַ'ן. איך בין דע־מאָלט געווען אַליין אין צימער. איך האָב מיך מיט'ן גאַנ־צען כח ענטקעגענגעשטעלט, האָב געבעטען, געוויינט. אָבער איהר האָט נישט געהאַט קיין רחמנות. איהר זענט געווען דער הער און איך אַ דינסט, און איהר האָט מיך בײַגעקומען.

ביטערע טרעהרען האָב איך דערנאָך פערגאָסען, און נישט קענענדיג לענגער בעהאַלטען מײַן בושה, האָב איך אין די כוואַליעס פון טײַך געזוכט בערוהיגונג.

אָבער די ליבע צום קינד, וואָס איך האָב געטראָגען אונטער'ן האַרצען, האָט מיר אָפּגעהאַלטען צו בעגעהן דעם פערצווייפעלטען שריט.

בײַ אײַך אין הויז פערבלייבען האָב איך לענגער נישט געקענט. איך האָב עס פערלאָזט, נאָך איידער אַלע האָבען דערפון געקענט בעמערקען, אַז איך שוואַנגער. אַ הונגעריגע און אַ דערפרוירענע האָב איך געבלאָנדזשעט פון איין אָרט צום אַנדערן, און האָב געלעבט דערפון, וואָס איך האָב אַמאָל עפּעס געטון בײַ יענעם, אָדער פון דעם וואָס גוטע מענשען האָבען מיר געשענקט.

מיט אַ פּאָר טעג צוריק איז אין אַ סטיינע אויף אַ זאַק שטרוי געבוירען געוואָרען דעם בירגער־מײַסטער סול־קאָווסקי'ס זוהן.

אָבער איך האָב שנעל געמוזט פון דאָרט אַוועקגעהן זוכען אַ שטיקעל ברויט.

אַ הונגעריגע האָב איך זיך ווידער גאַנצע טעג אַרום־געבלאָנקעט.

אָבער איצט האָבען זיך מײַנע כחות אויסגעלאָזט און איך בין אַזוי שוואַך און קראַנק, אַז איך האָב זיך ענטשלאָ־סען צו קומען צו אײַך.

מ'האָט מיר געזאָגט, אַז מאָרגען דאַרף פאָרקומען די חתונה פון אײַער טאָכטער. איך בעשווער אײַך דעריבער, אַז אין גליק פון אײַער טאָכטער זאָלט איהר געדענקען אַן מיר, ווען איהר האָט אַמאָל געטוליעט אין אײַערע אָרעמס. און אויב נישט איבער מיר, טאָ האָט כאָטש רחמנות אויף דעם פּיטשינקען נפש'ל, וואָס איז אײַער'ס.

קוקט נישט אויף מיר מיט אַזאַ בײַזען בליק. איך קום נישט אַהער אײַך דראָהען און נישט דערמאָנען אײַך אײַערע פליכטען. איך קום דאָ אַלס בעטלערין, וואָס וועט אײַך זײַן דאַנקבאַר, אויב איהר וועט איהר געבען אַ קלײַן ווינקעל אין אײַער הויז.

הער סולקאָווסקי האָט פערביסען די ליפּען און האָט אַ קוק געטון מיט אַ שפּעטישען בליק אויף דער בעט־לערין.

— אהא דו קומסט דאָ אַהער מיר אײַנרעדען, אַז איך, סולקאָווסקי, איז דער פאָטער פון דײַן קינד. דײַן כיטרעקײַט געהט שוין אַריבער אַלע גרעניצען.

עליזאַבעט האָט זיך שטיל צוווײַנט.

— איך שווער, אַז איך וועל קיינמאָל וועגען דעם נישט רעדען. איך וויל בלויז, אַז איהר זאָלט מיך לאָזען אין אײַער הויז, ביז איך וועל געפינען וועלכע עס איז אַר־בײַט, אָדער איהר זאָלט מיר געבען אַ פּאָר גילדען, כ'זאָל קענען קויפען מילך פאַר'ן קינד. איך וועל אײַך דאָס גאַנ־צע לעבען זײַן דאַנקבאַר.

אַ בייזער שמייכעל האָט זיך בעוויזען אויף סולקאָוו־סקי'ס פּנים.

— גענוג! — האָט ער אַ'ברום געטון — דו וועסט נישט קריגען פון מיר קיין גראָשען.

איך זעה שוין דײַנע בעהאַלטענע כוונות. אויב איך וועל זיך ענטשליסען צו געבען דיר, וועלכע עס איז נדבה, וועסטו עס הײַסען, אַז איך בעשטעטיג טאַקע, אַז איך בין דער פאָטער פון דײַן קינד. דו וואָלסט דעמאָלט געקענט זאָגען, און וואָלסט טאַקע געהאַט אַ רעכט צו זאָגען: זעהסט, ער גיט מיר געלד, ווײַל ער אַנערקענט זיך פאַר אַ פאָטער.

דו שטאַמסט פון אַ נידעריגער קלאַס. און אַזעלכע מענשען קענען האָבען בעציהונגען מיט פיל מענער, ווײַל איהר האָט נישט קײַן עהרע. געה, זוך דיר אויס אַנ'אַנדערן פאָטער פאַר דײַן קינד.

דאָס אָרימע קראַנקע מיידעל האָט צוגעטוליעט דאָס נפש'ל צו דער ברוסט און אַ טויטע בלייכקייט האָט בעדעקט איהר פּנים.

— הער סולקאָווסקי — האָט זי אויסגערופען און אַ קאַלטער, קרענקליכער שווייס איז אַרויסגעטרעטען אויף איהר פּנים. — בײַ אַלץ, וואָס איז מיר טײַער, בײַ דעם שטויב פון מײַנע פערשטאָרבענע עלטערן שווער איך, אַז קײַן שום מאַנספּערשוין האָט מיך נאָך נישט בעריהרט.

(פאָרטזעצונג קומט)

ערשטער קלאנג-קינא אין לאדז
„SPLENDID"
נארוטאוויטשא 20

אזיף דער ערעפנונג פון ווינטער-סעזאן!
קונסט-ווערק, רעזשי פון געניאלן ערנעסט לוביטש — א. ג.
אין די הויפט-ראלן:

„א מענש, וועמעז איך האב דער'הרג'עט"
LIONEL BARRYMORE, NANCY CARROLL i PHILIPS HOLMER

לויט דער בערימהמטער ערצעהלונג פון ראס
— — טאנה. — —
פאסיצירענדע שפיל פון ארטיסטען, אינטערעסאנטער אינהאלט!

RAKIETA
שענקעוויטשא 40, טעל. 141-22

היינט און די ווייטערדיגע טעג!

„דער גנב פוזליבע"
HENRY GARAT :אין הויפט-ראלע

לאנג-יעהריגער גערינכטס-סעקרעטאר
שרייבט און ערלעדיגט אלערליי
ביטעס, אנקלאגעס און קלאגעס, עס
ספעציאליסט אין מיליטער-ענינים ווי אויך אין שריי-
בען ביטעס פאר איינציגע שפייזערס (אפיעקאנסטווע)
שנעלער אויסקויף פון פאטענטען און רעגיסטראציע-קארטען
אויפ'ן יאהר 1932
ב. מאז. פעטריקאווער 10

WAGONS-LITS//COOC
Łódź, Piotrkowska 64, tel. 170.77
וויכטיג פאר סוחרים,
פאר שטודירענדער יוגענד
און פאר אלע וואס פאהרען קיין אויסלאנד!
די אינטערנאצ. רייזע און טוריסטען-ארגאניזאציע „וואגאן-לי-קוק" טיילט מיט, אז זי פערקויפט
באהן-בילעטען מיט 20 פראצ. ביליגער!
ספעציעל אויף די צוגען, וואס געהען אפ פון לאדז יעדן מיטוואך און שבת פון קאלישער וואקזאל

III קלאס	II קלאס	
107. זל.	178. זל.	לאדז-פאריז
93. „	134. „	„ ליעזש
96. „	149. „	„ בריסל
102. „	157. „	„ אנטווערפען
148. „	234. „	„ לאנדאן
108. „	172. „	„ אסטענדע
136. „	217. „	„ שערבורג
129. „	198. „	„ האוור
108. „	171. „	„ ליל

אט זענען אונזערע הנחה-פרייזען:
פאר גרופען ספעציעלע הנחות!
פערקויף פון באהן-בילעטן אין פוילען און אויסלאנד צו אפיציעלע פרייזן. אהן שום צושלאג!
איידער איהר נעמט אונטער א רייזע, פערפעהלט נישט צו אינפארמירן זיך ביי אונז.
אינפארמאציעס — אומזיסט.

זיכערע הילף און א רפואה
אהן א אפעראציע, אן בלוט, אהן א מעסער און אהן בלוט-פערגיסונג פאר קראנקע אויף הילעס פאר מענער, ווייבער און קינדער. פערשידענע קאליעס איז גוט פאר הויקערס און פיס

פערלאזט אייך נישט, ווייל דער ווינקעל-בראך ווערט גרויס ווי א מענשען - קאפ און עס פאלט ארייין אין דעם כיס און דער קראנקער איז אין א גרויסער סכנה דורך פערדרעהען די קישקעס ווערט ער בראנדיג און שטערבליך. ספעציעלע גומענע הייל-באנדאזשען אויסגעצייכנט דורך גרויסע פראפעסארען מיט מיינע בעהאנדלונג בעזייטיגען

זיכער דעם שווערסטען און געפעהרליכסטען ברוך. אויך פאר הויקערס. פערקרימטע פלייצעס ליימונגען מיט הייל-גארסעטען און אפאראטען פאר פערקרומטע פיס און פלאט-פיס, ספעציעלע איינלאגען אין די שיך, קינסטליכע גומענע פיס און הענד, גומענע זאקען פאר די גרעסטע קראנקע אדערען.
עמפאנג פון 9 ביז 1 בייטאג און פון 3 ביז 7 אין אווענד.
ארטאפעדישע אנשטאלט
Specjalist J. RAPOPORT, Ortoped
von Lemberg Łódź, WOLCZANSKA 10,
tel. 221-77, front, parter.
בעמערקונג: דאס פערזענליכע ערשיינען פון די קראנקע איז אומבעדינגט נויטיג, דיפלאמען האבען אויסגעשטעלט פיל אוניווערזיטעטס-פראפעסארען,
מיר נעמען אויך אן פערזיכערטע פון קראנקען-קאסע.

דאנקזאגונג.
איך האלט פאר מיין חוב עפענטליך צו דאנקען דעם גרויסען ספעציאליסט ה' דיר. י. ראפאפארט, וואוינהאפט אין לאדז, וואלטשאנסקא 10 (פראנט, פארטער) פאר זיין זארגפעלטיגע צופאסונג פון א באנדאזש לויט זיין סיסטעם אויף א ברוך. כ'בין אלט 74 יאהר און צוליב דעם ברוך האב איך נישט געקענט געהן. היינט פיהל איך מיך זעהר גוט. צו זעם גרויסען ספעציאליסט האט מיך געשיקט דער אלעקסאנדרער רבי דאנציגער, פאר וואס איך דאנק איהם הארציג.
(-) מרדכי גריימאן אלעקסאנדער, ספאצעראווא 23.

דער עלעגאנטסטער פענסיאנאט
„SANATO"
na Wiśniowej Górze
p. FAYLOWEJ
איז אפען א גאנץ יאהר.
נעמט אן איינשרייבונגען און בעשטעלונגען אויף ראש-השנה און ווינטער. ריטועלע, פארנעמע קיך, דיעטעטישע, מיהפולע בעדינונג. אלערליי בעקוועמליכקייטען. מאדערנע עלעקטרישע בעלייכטונג. ערצטליכע הילף אויפ'ן ארט. טעלעפאן נומער 10, ווישניאווא גורא.

צוויי רענאמירטע
בוכהאלטערס,
בעוואנדערט אין אלע געשעפטס-בראנזשען, פיהרען איין די בוכפיהרונג לויט דעם פערלאנג פון דעם שטייער-אמט, געגען מעסיגע בעלוינונג אפערטען „אין די רעד." „ל. ש." אונטער בוכפיהרונג" אדער טעלעפ. 150-55 פון 2-4 שעה.

איד נעם אן
האנדשוהען
צו פארמען און פאקען אויף דאמפף פארמען.
צו ביליגע פרייזע קילינסקיעגא 94, האפמאן.

פעהנער
די שענסטע און ביליגסטע פעהנער מיט שטעקלעך אויף הורט און דעטייל בעקומט איהר נאר ביי וועלנארזש אלטע שטאט 1 און פיעטריקאווער 27.

Prowadzenie książek
według nowej ustawy na godziny uskuteczniam sumiennie .Oferty Sumienny

---

א דעמבאווע שלאף-צימער
ביליג צו פערקויפען אין גוטען צושטאנד פאמארסקא 5 וו. 20.

פאטאגראפישע אטעליע
אויפנאהמעס צו מאטריקולען אין פעסער נור 1 זל. 6 שטיק רעטושירט ברויגע פארב ווי אויך פאסט-קארטען אויפנאמע צו ביליגע פרייזען. איך נעמע אן צו קאפירען און ענטוויקלען פון ה' L. LAKS זשעראמסקיעגא 84 ציפאהר טראמווייען מיט 8, 5, 6, 16 און 9

שלאסעריי-ארבייט פאר
וואוינונג
געשעפט
פאבריק
J. REDER
קאנסטאנטינער 13.
(ראג וואכאדניא).
פיהרט אויס ביליג

נעגעל שווים פון פיס און גענגע ארציסטעס
נוצט נאר דעם שוין 25 יאהר בעוואוסטען פראשעק און פלאסטער „ראריקאל" פרייז נור 30 גר. היט אייך פאר ענליכע נאכמאכונגען וועלכע ברענגען קיין נוצען נאר שאדען די פיס און אייער געזונד. אויך פלין „ראדיקאל" געגען וואנצען וואראנטירט אויף א גאנצן זומער. פרייז פון פלעשל 100 גראם 70 גר. אויך קינסטליכער שניי נוצט אויף פערש. פערווייילונגען, חתונות, בעלער א.ז.וו. א שאכטעל בענוגט אויף 100 סאנסען פרייז 30 גר. אלעס צו בעקומען ביים צייטונגס-פערקויפער ווינער פיעטריקאווער 10. — פערקויפער אויף פראווינץ ווערען געזוכט.

גאלד, בריזשוטעריע
און לאמבארד-קוויטענס
צאהלט די העכסטע פרייזען
איזידאר פיאלקא, פיעטריקאווער 7

Dr. med. **Józef Imich**
ספעציאל ארצט פאר האלז נאז און אויערן-קראנקהייטען. ארדינאטאר פון שפיטאל אקרענגאווי אויפ'ן נאמען פון פרעזידענט מאשטשיצקי.
צוריקגעקעהרט
מאניושקי 1. טעלעפאן 209-97

Dr. med.
BERMAN
ספעציאליסט פאר וענערישע און הויט קראנקייטען,
מענער-שוואכע און סעקסועלע בראטונג
צעגעלניאנא 15. טעל. 149-07.
נעמט אן פון 8—11 פארמ. און 4—8
זונטאג פון 9—1 נאכמיטאג.
פאר ארבייטסלאזע - לעטשניצע פרייזען

Dr. A. Zebrowski
צוריקגעקעהרט
נאז און אויערן - קראנקהייטען
ראדוואנסקא 15. טעלעפ. 232-22
נעמט אן פון 3—1 נאכמיטאג.

---

lek. dent.
Rawiczowa
צוריקגעקעהרט פון אויסלאנד
נעמט אן אגאנצן טאג קילינסקיעגא 49
טעלעפאן 154-36

Dr. J. Herszfinkiel
ul. Zielona 8a. tel. 111-87
צוריקגעקעהרט

Dr. med,
H. Różaner
POWROCIŁ

PRZEDSZKOLE I. Kacenelsona
גן-הילדים העברי הראשון בלודז
43 זאוואדזקא 43 — טעל. 151-79
דער ערשטער העברעאיש-פוילישער ערציהונגס-אנשטאלט פאר געזונטער פיזישער און גייסטיגער עגטוויקלונג.
כדי צו ערמעגליכען יודישע עלטערן א גוטען אנהייב פאר זייערע קינדער אין לערנען און לעגען דעם יסוד פאר זייער אויסבילדונג, האט די פערוואלטונג בעדייטענד פערקלענערט דעם שכר-למוד. קינדער פון 4 ביז 6 יאהר ווערען אנגענומען פון 9 ביז 2 און פון 5—7 נאכמ.

טוך- און קארט-לאגער
Sz. Maroko
לאדז, נאוואמיעסקא № 2
פראנט 1-טער שטאק, טעל. 159-48.
עמפפעהלט צום הערבסט- און ווינטער-סעזאן א גרויסן אויסוואהל פון די נייעסטע און בעסטע דאמען- און הערען-שטאפען

Dr. HALTRECHT
ספעציאליסט
פאר הויט און געשלעכטס-קראנקהייטען
פיעטריקאווער 10, טעל. 245-21
נעמט אן פון 8—11 פריה. פון 1—2 נאכמ. און פון 5 ביז 9 אוו. זונטאג פון 10 ביז 1 בייטאג.

Dr. Wołkowyski
צעגעלניאנא 4 - טעלעפאן 216.90
ספעציאל-ארצט פאר הויט און וענערישע קראנקהייטען און מענער-שוואכע, אלגעמיינע אנאליזע עלעקטראטעראפיע בעהאנדלונג מיט קווארץ-שטראלן
נעמט אן פון 9—2, און פון 5—9 אווענט.
בעזונדער ווארטע-זאל פאר פרויען

Dr. Niewiażski
ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און מענער-שוואכע
בעהאנדלונג מיט קווארץ-שטראהלען.
און עלעקטרא - טעראפיע אנאליזען.
פאר [illegible] ספעציעלער ווארטע-זאל
אנדזשעיא 5, טעלעפ. 159-40
נעמט אן פון 8 ב[illegible] און 5 ביז 9 אוו.

רעשטען
Szczęśliwy ביי
נאוואמיעסקא 5 פראנט 2. שטאק
ווארנונג!
געעהרטע קונדען! אזוי ווי איהר קומט אויף נאוואמיעסקא 5 ווערט איהר פערפיהרט פון אנדערע סוחרים, וואס זיי זאגען, אז זיי הייסען שטשענשליווי זייט דעריבער אויפמערקזאם און געדענקט די אדרעס פראנט 2 שטאק וואו איהר בעקומט ביליגער סאמאשאווער און אנדערע סחורות. די בעסטע קוואליטעטען, די נייעסטע און מאדערנסטע מוסטער.
אויף אנציגער און פאלטענס
מיט 30% ביליגער
קומט און איבערצייגט אייך!
מיט אכטונג: **SZCZĘŚLIWY**
Nowomiejska 5 **front II piętro**

בריף-איבערזעצונגען
פון פערשידענע שפראכען: ענגליש, פראנצויזיש, רוסיש, דייטש, און אנדערע אויף יודיש, פויליש און פערקעהרט
מ. קרזעפיצקי, פאמארסקא 4,
ביים צאהנארצט ר. קרזעפיצקא)
נעהמט אן פון 9 גריה ביז 7 אווענד
טעלעפאן 206-53.

פארזיכטיג!
ג' דאמען און מענער!
דער קריזיס דריקט פון אלע זייטען אזוי, אז יעדער גראשן שפילט א גרויסע ראלע. און צו שאנד קאן מען דאך נישט געהן, דעריבער רעקאמענדיר איך אייך, מיינע ג' דאמען און מענער, א צו דעם ציועק האב איך צוגעגרייט א גרויסן אויסוואהל פון די נייעסטע פאסאנען און מאדערנסטע קאלירען
דאמען און מענער היטען
צו זעהר ביליגע פרייזען.
גלייכצייטיג ווערט אויך אנגענומען צו איבערפאסאנירן דאמען- און מענער-היטען פון גאר אלט אויף גענצליך ניי און אלעס צו ביליגע פרייזען.
געדענקט די אדרעסן:
פערדער, זגערזשער 7
לוטאמירסקא 2, זגערזשער 20

אלע דארפען וויסן
אז ביכער אהיים אויסצולייען ווי ראמאנען, ערצעהלונגען רייזע בעשרייבונגען וויסענשאפט און אנדערע ביכער קריגט איהר פאר א פאר גראשען א שטיק אהיים אויסצולייען נאר ביים צייטונגס - פערקויפער וועלניארזש אלטע שטאט 1. בעקומט איהר אויך חודש זעהר ביליג: איך קויף און פערקויף אלטע און נייע ביכער, איך נעם אן ביכער איינצובינדען צו 30 אין 50 גר. א שטיק. געדענקט דעם אדרעס אלטע שטאט 1. וועלניארזש

פלעגט די פיס
PEDICURE
S. Łódzki

Traugutta 5 (Krótka) m. 18, tel. 170-37
נעמט אן פון 11—2 און פון 4—7 גנוו. אסיסטענט ביי מיסטער עלעפאנט (היהנער-אויגען אנשטאלט) אין לאנדאן) ספעציאליסט צו בעזייטיגען היהנער-אויגען און הארנהויט ווי ארייגגעוואקסענע נעגעל אהן שמערץ.

טיול-גארדינען
מיט פילעי לעצטע מאדע פיהרט אויס ביליג לייוויס. זאוואדזקא 27, לינקס ב-טער שטאק.

פאר אויטענטישע אנאנסען 100% טייערע, אויסער דער טעקס ביז 50 טייערע. פון די פרייזען מערע נישט ערגענצאנגען קיין רעגנע ... פאר א מיליטער-שורת פאר'ן טעקסט 16 גר. פרייסע 24 גר. פון טעקסט 40 גר. פרייסע 40 גר. נאכן טעקסט 12 גר. פרייסע 18 גר.
אנאנסען-פרייז: פאר 1 תודש אין בוילען 5 זלאטיס, אין פראנקרייך און בעלגיען—20 פראנק, אין אנדערע לענדער 1.25

Drukarnia. Es i M, Hamburskich. Łódź. Piotrkowska 16. Dzierżawca: [illegible]
Odpowiedzialny Red.-wydawca: A. [illegible]